

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНКЫНЫН

ЧЕНЕМДИК АКТЫЛАРЫ

№ 5/2015

НОРМАТИВНЫЕ АКТЫ

НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары

Редакциялык коллегия:

Төрайым: Садыркулова А.М.
Коллегия мүчөлөрү: Султанов М.С.
Жаныбекова Ч.А.
Садыкова Н.О.
Жооптуу катчы: Абдиева К.Т.

Басылманын мазмунуна тиешелүү маселелер боюнча маалымат алуу үчүн:

Бишкек шаары, Т. Үмөталиев атындагы көчө, 101, Кыргыз Республикасынын
Улуттук банкынын, Юридикалык бөлүмүнө:
телефон: (996 312) 45 66 41 телефону
факс: (996 312) 610 730 факсы боюнча кайрылсаңыздар болот
<http://www.nbkr.kg>

Басылманы таркатуу маселеси боюнча:

Бишкек шаары, Т. Үмөталиев атындагы көчө, 101, Кыргыз Республикасынын
Улуттук банкынын, Тышкы жана коомдук байланыштар бөлүмү:
телефон: (996 312) 669 009
факс: (996 312) 610 730
<http://www.nbkr.kg>

Республиканын коммерциялык банктарын жана коомчулукту Улуттук банктын ченемдик документтери жана банктын иши жөнүндөгү расмий маалыматтар менен камсыз кылуу, ошондой эле Кыргыз Республикасынын банктык мыйзамдарын кеңири жайылтуу үчүн Улуттук банктын ченемдик актыларын расмий жарыялоо бул басылманын негизги максаты болуп саналат. Басылма айына бир жолу кыргыз жана орус тилдеринде жарыяланып турат.

Уюштуруучусу - Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы.

Басылма Кыргыз Республикасынын Адилет министрлигинде каттоодон өткөн жана 1998-жылдын 5-октябрында 321-номердеги күбөлүктү алган.

Жоопкерчилиги чектелген коом «Триада-принт» басма борборунда даярдалган жана басылып чыгарылган.

Бишкек шаары, Тыныстанов көчөсү, 199-46.

2015-жылдын 27-июлунда басууга кол коюлган.

2015-жылдын 3-августунда басылган.

100 нускада чыгарылат.

© Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы, 2015-жыл.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын уруксатысыз басылманы кайсы формада, кайсы каражаттар менен болбосун көчүрүп басууга жана таркатууга жол берилбейт. Кайра басууда жана андан шилтеме келтирүүдө «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын ченемдик актылары» басылмасына таянуу зарыл.

Нормативные акты Национального банка Кыргызской Республики

Редакционная коллегия:

Председатель: Садыркулова А.М.
Члены коллегии: Султанов М.С.
Жаныбекова Ч.А.
Садыкова Н.О.
Ответственный секретарь: Абдиева К.Т.

По вопросам, связанным с содержанием публикаций, обращайтесь по адресу:

г. Бишкек, ул. Уметалиева, 101, Национальный банк Кыргызской Республики,
Юридический отдел:
телефон: (996 312) 45 66 41
факс: (996 312) 610 730
<http://www.nbkr.kg>

По вопросам, связанным с распространением публикаций Национального банка Кыргызской Республики, обращайтесь по адресу:

г. Бишкек, ул. Уметалиева, 101, Национальный банк Кыргызской Республики,
Отдел внешних и общественных связей:
телефон: (996 312) 669 009
факс: (996 312) 610 730
<http://www.nbkr.kg>

Целью издания журнала является официальная публикация нормативных актов Национального банка для обеспечения коммерческих банков и ответственности нормативными документами Национального банка и официальной информацией о деятельности Национального банка, а также проведение пропаганды банковского законодательства Кыргызской Республики. Предположительная периодичность издания журнала - один раз в месяц на кыргызском и русском языках.

Учредитель: Национальный банк Кыргызской Республики.

Издание зарегистрировано Министерством юстиции Кыргызской Республики, свидетельство о регистрации СМИ № 321 от 5.10.1998 года.

Подготовлено к печати и отпечатано ОсОО «Триада-принт».

г. Бишкек, ул. Тыныстановна, 199-46.
Подписано в печать 27 июля 2015 г.
Отпечатано 3 августа 2015 г.
Тираж 100 экз.

© Национальный банк Кыргызской Республики, 2015 год.

Настоящее издание не подлежит воспроизведению и распространению в любой форме и любыми средствами без разрешения Национального банка Кыргызской Республики. При перепечатке и переводе выдержек ссылка на издание «Нормативные акты Национального банка Кыргызской Республики» обязательна.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын басылмалары

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын жылдык отчету

Басылма Улуттук банктын өткөн жылдагы иши боюнча толук отчету болуп саналат. Ал Республиканын экономикалык өнүгүшү, Улуттук банктын акчакредит саясаты, финансылык отчету жөнүндө кыскача маалыматтарды, Улуттук банктын ишине тиешелүү жалпы маалыматтарды, статистикалык тиркемелерди камтыйт. Кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланат.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын бюллетени

Маалыматтык басылма Кыргыз Республикасынын экономикасына негизги макроэкономикалык көрсөткүчтөрү жана анын секторлору боюнча статистикалык маалыматтарды камтыйт. Ай сайын кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Кыргыз Республикасынын төлөм теңдеми

Басылмада тышкы сектордун өнүгүшүндөгү акыркы тенденциялар чагылдырылат. Тиркемелеринде төлөм теңдеминин нейтралдуу формасы, тышкы соода түзүмү, эларалык камдар (резервдер) тышкы карыз боюнча маалыматтарды камтыган таблицалар келтирилген. Чейрек сайын - январь, май, июль, октябрь айларында кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланат.

Кыргыз Республикасында инфляция боюнча баяндама

Басылмада республикада жана анын региондорунда керектөө бааларынын динамикасы, инфляциянын негизги факторлорун анализдөөлөр, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын акчакредит саясат жагында кабыл алган чечимдери жөнүндөгү маалыматтар камтылып, кийинки мезгилге инфляциялык болжолдоолор келтирилет. Чейрек сайын кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарыяланат.

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын пресс-релизи

Улуттук банкта жана бүтүндөй банк тутумунда бир апта ичинде болуп өткөн жаңылыктарды, Улуттук банктын ыкчам маалыматтарын, финансы рыногу боюнча аналитикалык материалдарды жана жалпыга маалымдоо каражаттары, юридикалык жактар жана жеке адамдар үчүн маалыматтарды камтыйт. Апта сайын кыргыз жана орус тилдеринде жарыяланат.

Кыргыз Республикасынын финансы секторунун туруктуулугу жөнүндө отчет

Басылма Кыргыз Республикасынын финансы системасынын учурдагы абалын экономиканын башка секторлору өз ара байланышта кароого арынышы боюнча аналитикалык маалыматты камтыйт. Кыргыз Республикасынын финансы секторунун туруктуулугу жөнүндө коомчулукка маалымдайт. Алты айда бир жолу кыргыз, орус жана англис тилдеринде жарык көрөт.

Издания Национального банка Кыргызской Республики

Годовой отчет Национального банка Кыргызской Республики

Издание является полным отчетом Национального банка за прошедший год. Содержит краткую информацию об экономическом развитии республики и денежно-кредитной политике, финансовую отчетность Национального банка, общие сведения о НБКР, статические приложения. Выпускается на трех языках: кыргызском, русском и английском.

Бюллетень Национального банка Кыргызской Республики

Информационное издание содержит статические сведения по основным макроэкономическим показателям и секторам экономики Кыргызской Республики. Выпускается на трех языках: кыргызском, русском и английском.

Платежный баланс Кыргызской Республики

«Платежный баланс Кыргызской Республики» отражает последние тенденции в развитии внешнего сектора. В приложениях приводятся таблицы с данными по нейтральной форме платежного баланса, структуре внешней торговли, международным резервам, внешнему долгу. Выпускается ежеквартально - в январе, мае, июле, октябре на кыргызском, русском и английском языках.

Обзор инфляции в Кыргызской Республике

Издание содержит описание динамики потребительских цен в республике и ее регионах, анализ основных факторов инфляции, информацию о решениях Национального банка Кыргызской Республики в области денежно-кредитной политики и представляет прогноз инфляции на предстоящий период. Публикуется ежеквартально на кыргызском, русском и английском языках.

Пресс-релиз Национального банка Кыргызской Республики

«Пресс-релиз НБКР» содержит хронику событий, происходящих в Национальном банке и банковской системе в целом, оперативную информацию НБКР за неделю, аналитические материалы по финансовому рынку и другую информацию к сведению СМИ (средства массовой информации), юридических и физических лиц. Публикуется еженедельно на русском и кыргызском языках.

Отчет о стабильности финансового сектора Кыргызской Республики

Издание содержит аналитическую информацию о текущем положении финансовой системы Кыргызской Республики во взаимосвязи с другими секторами экономики. Информирование общественности о стабильности финансового сектора Кыргызской Республики. Выпускается 1 раз в 6 месяцев на трех языках: кыргызском, русском и английском.

МАЗМУНУ

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын 10-июнундагы № 31\1 “Банк-резидент эмес тарабынан өз филиалына капитал бөлүү тартиби жөнүндө” жобону бекитүү тууралуу токтому.....8
2. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын 10-июнундагы № 31\2 “Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын айрым токтомдоруна толуктоолорду жана өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө” токтому.....11
3. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын 24-июнундагы № 35\5 “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө” токтому.....14
4. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын 24-июнундагы № 35\6 “Улуттук банк Башкармасынын 2012-жылдын 31-октябрындагы № 41\12 «Банктык эсептер, аманаттар (депозиттер) боюнча эсептер менен иш алып баруу жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө” токтому16
5. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын 24-июнундагы № 35\7 “Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын айрым токтомдоруна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө” токтому..... 19
6. Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын 24-июнундагы № 35\10 «Финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо жана керектөөчүлөрдүн кайрылууларын кароо тартибине карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу токтому.....30
7. Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын 29-июнундагы № 36\1 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө» токтому.....47

СОДЕРЖАНИЕ

1. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О порядке надления банком-нерезидентом капиталом своего филиала» от 10 июня 2015 года № 31\1.....48
2. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в некоторые постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики» от 10 июня 2015 года № 31\2.....52
3. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнения в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики» от 24 июня 2015 года № 35\5.....55
4. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О внесении изменений и дополнений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции по работе с банковскими счетами, счетами по вкладам (депозитам)» от 31 октября 2012 года № 41/12» от 24 июня 2015 года № 35\6.....57
5. Постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики от 24 июня 2015 года № 35\7 «О внесении изменений и дополнений в некоторые постановления Правления Национального банка».....60
6. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики от 24 июня 2015 года № 35/10 «Об утверждении Положения «О минимальных требованиях к порядку предоставления финансовых услуг и рассмотрения обращений потребителей».....71
7. Постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики» от 29 июня 2015 года № 36/189

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

Бишкек ш., Т. Үметалиев көч., 101
2015-жылдын 10-июнундагы № 31/1

“Банк-резидент эмес тарабынан өз филиалына капитал бөлүү тартиби жөнүндө” жобону бекитүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө” мыйзамынын 7 жана 43-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. “Банк-резидент эмес тарабынан өз филиалына капитал бөлүү тартиби жөнүндө” жобо (кошо тиркелет) бекитилсин.

2. Улуттук банк Башкармасынын 2005-жылдын 27-апрелиндеги № 12/8 “Банк-резидент эмес тарабынан өз филиалына капитал бөлүү тартибин” бекитүү жөнүндө” токтом күчүн жоготкон катары таанылсын.

3. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Юридика башкармалыгы:

- бул токтомдун Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын расмий сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;
- расмий жарыялангандан кийин бул токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

5. Көзөмөл методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы бул токтом менен республиканын коммерциялык банктарын тааныштырсин.

6. Ушул токтомдун аткарылышына контролдукту жүзөгө ашыруу милдети Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасынын орун басары, айым Л. Орозбаевага ыйгарылсын.

Төраганын милдетин аткаруучу

Н. Жениш

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2015-жылдын 10-июнундагы
№ 31\1 токтомуна карата тиркеме**

**“Банк-резидент эместин өз филиалына капитал
бөлүү тартиби жөнүндө” жобо**

Бул жободо банк-резидент эмес тарабынан Кыргыз Республикасынын аймагында ачылган жана каттоодон өткөн филиалдарга капитал бөлүү жол-жобосун ишке ашыруу тартиби аныкталган.

Жобо, Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасындагы банктар жана банк иши жөнүндө» мыйзамына ылайык иштелип чыккан.

1. Банк-резидент эмес филиал ачууга уруксат алуу үчүн Кыргыз Республикасынын Улуттук банкына (мындан ары - Улуттук банк) Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык тиешелүү документтерди берүүгө тийиш.

2. Банк-резидент эмес Кыргыз Республикасынын аймагында ачылган филиалына капитал бөлүп берүүгө тийиш, ал экономикалык ченемдерди эсептөө үчүн негиз болуп саналат.

Экономикалык ченемдер жана аларды эсептөө тартиби Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына жана ушул жобого ылайык белгиленет.

3. Банк-резидент эмес тарабынан филиалга бөлүнгөн капитал Улуттук банктагы байланыштуу депозитте милдеттенмелер жүктөлбөгөн карыз катары жайгаштырылууга тийиш.

Ушул жобонун максатында Кыргыз Республикасынын улуттук валюта-сында Улуттук банкта чектелбеген мөөнөткө жана пайыздарды төлөөсүз жайгаштырылган, акча каражаттары байланыштуу депозит болуп саналат.

4. Банк-резидент эместин филиалы байланыштуу депозит катары жайгаштырылган акча каражаттарын Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик казына векселдерин жана Мамлекеттик казына облигацияларын сатып алуу үчүн гана пайдаланууга укуктуу. Мамлекеттик казына векселдерин жана Мамлекеттик казына облигацияларын сатып алуу үчүн гана пайдаланылышы мүмкүн болгон байланыштуу депозиттин өлчөмү Улуттук банк менен банк-резидент эмес ортосунда Улуттук банкта байланыштуу депозит катары акча каражаттарын жайгаштыруу келишиминде Улуттук банк менен банк-резидент эмес ортосунда макулдашуусу боюнча аныкталат.

Улуттук банкта байланыштуу депозит катары жайгаштырылган акча каражаттардын эсебинен сатылып алынган Мамлекеттик казына векселдери жана Мамлекеттик казына облигациялары ликвиддүүлүк экономикалык ченеминен тышкары, милдеттүү экономикалык ченемдерди эсептөөдө камтылат.

Банк-резидент эместин филиалына Улуттук банкта байланыштуу депозит катары жайгаштырылган акча каражаттарынын эсебинен сатылып алынган Мамлекеттик казына векселдери жана Мамлекеттик казына облигациялары боюнча РЕПО келишимин түзүүгө тыюу салынат.

5. Байланыштуу депозит катары жайгаштырылган акча каражаттары, банк-резидент эместин филиалын жабуу чечими кабыл алынганга жана банк-резидент эместин филиалынын кредиторлор алдында карызынын жоктугун тастыктаган анын жоюу балансы бекитилгенге чейин кайтарылып алынбайт жана алар банк-резидент эместин филиалынын өз кредиторлору алдында милдеттенмелеринин аткарылышынын камсыздоосу катары кызмат кылат.

6. Банк-резидент эместер байланыштуу депозит өлчөмүн Улуттук банктын коммерциялык банктар үчүн ченемдик укуктук актыларында аныкталган талаптарына ылайык, белгиленген мөөнөттөрдө жана минималдуу уставдык капиталдын жана өздүк каражаттардын өлчөмүнөн кем эмес суммада толуктап турууга тийиш.

7. Эгерде банк-резидент эместин филиалында Кыргыз Республикасынын коммерциялык банктары үчүн белгиленген экономикалык ченемдерди аткара албай калуу коркунучу келип чыкса, банк-резидент эмес байланыштуу депозит өлчөмүн, экономикалык ченемдерди Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында белгиленген талаптарга ылайык келтирүү үчүн зарыл болгон өлчөмгө чейин жеткирүүгө милдеттүү.

8. Эгерде банк-резидент эмес ушул жобонун талаптарын бузууга жол берсе Улуттук банк, банк-резидент эместин Кыргыз Республикасынын аймагында каттоодон өткөн филиалына карата Кыргыз Республикасынын банктык мыйзамдарында каралган, лицензияны кайтарып алууга чейинки санкцияларды колдонууга укуктуу.

9. Кыргыз Республикасынын аймагында өз филиалын ачуу ниетин билдирген банк-резидент эмес Улуттук банкта байланыштуу депозит катары акча каражаттарын жайгаштыруу тууралуу Улуттук банк менен келишим түзүүгө тийиш. Келишимде мыйзамдарда белгиленген шарттар менен катар эле төмөнкү жоболор камтылышы зарыл:

- Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында белгиленген, Кыргыз Республикасынын улуттук валютасындагы байланыштуу депозиттин суммасынын өлчөмү;
- банк-резидент эместин филиалынын ошол байланыштуу депозити филиалдын кредитор алдындагы милдеттенмелеринин аткарылышынын камсыздоосу катары кызмат кылаары жана ага кандайдыр бир башка милдеттенмелер жүктөлбөй тургандыгы;
- Улуттук банктагы байланыштуу депозиттин эсебинен Мамлекеттик казына векселдерин жана Мамлекеттик казына облигацияларын сатып алууга жумшалуучу акча каражаттарынын өлчөмү.

ТОКТОМ

Бишкек ш., Т. Үметалиев көч., 101
2015-жылдын 10-июнундагы № 3112

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын айрым токтомдоруна толуктоолорду жана өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» мыйзамынын 7 жана 43-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банк Башкармасынын төмөнкү токтомдоруна сунушталган толуктоолор жана өзгөртүүлөр (кошо тиркелет) бекитилсин:

- 2004-жылдын 21-июлундагы №18/3 «Активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын, чыгым тартуулардын ордун жабууга каралган камга тиешелүү чегерүүлөр жөнүндө» жобонун жаңы редакциясын бекитүү тууралуу»;
- 2010-жылдын 30-июнундагы №52/4 «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө».

2. Токтом күчүнө киргенден кийин анын талабы жаңыдан берилген жана реструктуризацияланган кредиттерге да таркатылат.

3. Юридика башкармалыгы:

- бул токтомдун Улуттук банктын расмий сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;
- расмий жарыялангандан кийин бул токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

4. Токтом расмий жарыялангандан бир ай өткөндөн кийин күчүнө кирет.

5. Көзөмөл методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен коммерциялык банктарды, адистештирилген финансы-кредит мекемеси “Кредиттик союздардын финансылык компаниясы” ААКсын жана Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкын тааныштырсин.

6. Ушул токтомдун аткарылышына контролдукту жүзөгө ашыруу милдети Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасынын орун басары, айым Л.Дж.Орозбаевага ыйгарылсын.

Төраганын милдетин аткаруучу

Н.Жениш

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2015-жылдын 10-июнундагы
№ 31/2 токтомуна карата тиркеме**

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик
укуктук актыларына өзгөртүүлөр жана толуктоолор**

1. Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 21-июлундагы № 18/3 «Активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын, чыгым тартуулардын ордун жабууга каралган камга тиешелүү чегерүүлөр жөнүндө» жобонун жаңы редакциясын бекитүү тууралуу» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Активдерди классификациялоо жана потенциалдуу жоготуулардын, чыгым тартуулардын ордун жабууга каралган камга тиешелүү чегерүүлөр жөнүндө» жобонун:

- 2-главасынын 2.3-1-пунктунан кийин төмөнкү мазмундагы 2.3.-2-пункт кошулсун:

«2.3-2. Контракттык каржылоо дегенден улам, кардардын контрагенттери менен келишимдери боюнча милдеттенмелерин аткаруу үчүн жүгүртүү капиталын кыска мөөнөткө каржылоо (бир жылга чейинки) түрүндөгү кредиттик продуктту түшүнүү зарыл.»;

- 4.3-пункттун 4.3.2-пунктчасынын экинчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«- активдин күрөө менен толук камсыздалбашы, калган учурда канааттандырылган активдерге тиешелүү бардык мүнөздөмөлөргө же контракттык каржылоонун алкагында камсыздоого ээ болгон (мисалы: каржыланган контракт, гарантиялар, дебитордук карыздар жана башкалар боюнча талап коюу укугу);»;

- 5.2-пунктун 5.2.2-пунктчасы төмөнкү мазмундагы алтынчы абзац менен толукталсын:

«- кепилдик берүүчүнүн/гаранттын жана/же контракттык каржылоонун алкагында кредит алган кардардын контрагентинин финансылык абалынын начарлашы.»;

- 5.3-пункттун 5.3.2-пунктчасынын бешинчи абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«- кардардын карызды төлөөгө жөндөмсүздүгү, андан баш тартышы же айкын төлөөнү ишке ашырбастан төлөө ниетин билдириши жана активдин ордун жабуу үчүн экинчи булактын жоктугу, кепилдик берүүчүнүн/гаранттын жана/же контракттык каржылоонун алкагында кредит алган кардардын контрагентинин өз милдеттенмелерин аткарууга жөндөмсүздүгү/андан баш тартышы.».

2. Улуттук банк Башкармасынын 2010-жылдын 30-июнундагы № 52/4

«Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актылары жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй толуктоо киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан лицензия алышкан коммерциялык банктарда жана башка финансы-кредит мекемелеринде кредиттик тобокелдикти тескөө боюнча минималдуу талаптар жөнүндө» жобонун:

- 4-пункту төмөнкү мазмундагы экинчи абзац менен толукталсын:

«Контракттык каржылоо дегенден улам, кардардын контрагенттери менен келишимдери боюнча милдеттенмелерин аткаруу үчүн жүгүртүү капиталын кыска мөөнөткө каржылоо (бир жылга чейинки) түрүндөгү кредиттик продуктту түшүнүү зарыл.»;

- 30-пункттун бешинчи абзацындагы “;” белгиси “.” белгисине алмаштырылып, төмөнкү мазмундагы сүйлөм менен толукталсын:

«Эгерде гарантия жана/же контракт боюнча талап коюу укугу 100 000 сомдон ашкан өлчөмдөгү контракттык каржылоо боюнча камсыздоодон болсо, банк карыз алуучунун гарантанын/контрагентинин эң аз дегенде акыркы жыл ичиндеги төлөөгө жөндөмдүүлүгүнө иликтөө жүргүзүүгө, тараптардын ошол кредит боюнча милдеттенмелерди аткарышына жана карыз алуучу кредитти кайтара албай калган шартта, экинчи төлөө булагынан пайдаланууга байланыштуу тобокелдиктерге баа берүүгө тийиш;»;

- 4-глава төмөнкү мазмундагы 61-4-пункт менен толукталсын:

«61-4. Күрөө менен камсыздалбаган кредиттер боюнча тобокелдиктин максималдуу өлчөмү ченемин эсептөөдө бардык төмөнкү критерийлерге жооп берген контракттык каржылоо формасындагы кредиттер эске алынбайт:

- контракттык каржылоо формасындагы кредиттер боюнча карыз калдыгы банктын кредит портфелинин жалпы көлөмүнүн 3% ашпаганды түзсө;

- контракттык каржылоо формасында берилген, мөөнөтүндө төлөнбөгөн кредиттердин кредит портфелинин жалпы көлөмүндөгү үлүшү акыркы 6 ай ичинде 1% ашпаганды, ал эми акыркы 12 ай ичинде ошол кредиттердин жалпы көлөмүнүн 2% ашпаса;

- карыз алуучу менен анын контрагенттери ортосунда контракттык каржылоо боюнча эсептешүүлөр карыз алуучунун ошол банктагы эсеби аркылуу гана ишке ашырылат;

- кредит алган карыз алуучу, анын гаранта/кепилдик берүүчүсү (эгерде болгон болсо), ошондой эле ошол карыз алуучунун контрагенти банктын инсайдерлери же аффилирленген жагы болуп саналбайт.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

Бишкек ш., Т. Үметалиев көч., 101
2015-жылдын 24-июнундагы №3515

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик укуктук актыларына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө” мыйзамынын 43-беренесине, “Кыргыз Республикасындагы банктар жана банк иши жөнүндө” мыйзамдын 11 жана 39-1-беренелерине таянуу менен Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 11-мартындагы № 12/6 “Банктардын капиталынын (өздүк каражаттарынын) минималдуу өлчөмү жөнүндө” токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

1-1, 1-2, 1-3 жана 2-пункттары күчүн жоготкон катары таанылсын.

2. Улуттук банк Башкармасынын 2015-жылдын 11-мартындагы № 16/1 “Коммерциялык банктардын уставдык капиталынын минималдуу өлчөмү жөнүндө” токтомуна төмөнкүдөй толуктоо киргизилсин:

төмөнкү мазмундагы 3-1-пункт менен толукталсын:

“3-1. Жаңыдан түзүлүп жана иштеп жаткан коммерциялык банктар үчүн капиталдын (өздүк каражаттардын) минималдуу өлчөмү боюнча экономикалык ченем (банк-резидент эместердин филиалдарынын өздүк каражаттарына карата талаптарды кошо алганда) 2016-жылдын 1-июлунан тартып иштеп жаткан коммерциялык банктар үчүн белгиленген уставдык капиталдын минималдуу өлчөмүнөн аз болбогон көлөмдө белгиленсин.”.

3. Улуттук банк Башкармасынын 2013-жылдын 14-июнундагы № 19/3 “Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 11-мартындагы №12/6 “Банктардын капиталынын (өздүк каражаттарынын) минималдуу өлчөмү жөнүндө” токтомунун 1-2-пункттарын чечмелөө (түшүндүрмө берүү) жөнүндө” токтому күчүн жоготкон катары таанылсын.

4. Улуттук банк Башкармасынын 2009-жылдын 11-мартындагы № 12/6 “Банктардын капиталынын (өздүк каражаттарынын) минималдуу өлчөмү жөнүндө” токтому 2016-жылдын 1-июлунан тартып күчүн жоготкон катары таанылсын.

5. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

6. Юридика башкармалыгы:

- бул токтомдун Улуттук банктын расмий сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;
- токтомдун Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн аны Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

7. Ушул токтомдун аткарылышына контролдукту жүзөгө ашыруу милдети Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасынын орун басары, айым Л.Дж.Орозбаевага ыйгарылсын.

Төрага

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

Бишкек ш., Т. Үметалиев көч., 101
2015-жылдын 24-июнундагы № 35/6

Улуттук банк Башкармасынын 2012-жылдын 31-октябрындагы № 41/12 «Банктык эсептер, аманаттар (депозиттер) боюнча эсептер менен иш алып баруу жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» мыйзамынын 7 жана 43-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банк Башкармасынын 2012-жылдын 31-октябрындагы № 41/12 «Банктык эсептер, аманаттар (депозиттер) боюнча эсептер менен иш алып баруу жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу» токтомуна сунушталган өзгөртүүлөр жана толуктоолор (кошо тиркелет) бекитилсин.

2. Юридика башкармалыгы:

- бул токтомдун Улуттук банктын расмий сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;
- расмий жарыялангандан кийин бул токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

3. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

4. Көзөмөл методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы бул токтом менен коммерциялык банктарды, Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкын, Улуттук банктын областтык башкармалыктарын жана Баткен областындагы өкүлчүлүгүн тааныштырсын.

5. Ушул токтомдун аткарылышына контролдукту жүзөгө ашыруу милдети Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасынын орун басары, айым Л.Дж.Орозбаевага ыйгарылсын.

Төрага

Т. Абдыгулов

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2012-жылдын 24-июнундагы
№ 35/6 токтомуна тиркеме**

**Улуттук банк Башкармасынын 2012-жылдын 31-октябрындагы
№ 41/12 «Банктык эсептер, аманаттар (депозиттер) боюнча эсептер
менен иш алып баруу жөнүндө» нускоону бекитүү тууралуу»
токтомуна өзгөртүүлөр жана толуктоолор**

Улуттук банк Башкармасынын 2012-жылдын 31-октябрындагы № 41/12 «Банктык эсептер, аманат (депозит) эсептери менен иш алып баруу боюнча нускоону бекитүү жөнүндө» токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилсин:

Жогоруда аталган токтом менен бекитилген «Банктык эсептер, аманаттар (депозиттер) боюнча эсептер менен иш алып баруу жөнүндө» нускоонун:

- 15-пунктунун биринчи абзацындагы «банктык эсеп келишими боюнча» деген сөздөр «, ошондой эле ушул Нускоонун талаптарына ылайык жеке адамдар (резиденттер) – айыл чарба азык түлүгүн өндүрүүчүлөр» деген сөздөр менен толукталсын;

- 15-пункт төмөнкү мазмундагы төртүнчү абзац менен толукталсын:

«Банк, жердин менчик ээси болуп саналган же жер иштеткен же болбосо мал чарбасы менен алектенген жеке адамдарга (резиденттерге) – айыл чарба азык-түлүгүн өндүрүүчүлөргө айыл чарбасынын өсүмдүк өстүрүү жана мал чарбасы багыттарын өнүктүрүү максатында аларга кредиттерди берүүдө эсептешүү (күндөлүк) эсебин ачууга укуктуу. Мында, жеке ишкер катары мамлекеттик каттоодон\ кайра каттоодон өткөндүгүн тастыктаган документтин (күбөлүктүн), ошондой эле мамлекеттик каттоодон өтүүсүз эле, ишкердикти жүргүзүп жаткандыгын тастыктаган документтин (патенттин) көчүрмөсүн берүү алардан талап кылынбайт. Бирок, жеке адамдар Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарына ылайык, жер иштетүүгө укугун же мал-жандыкка ээ экендигин тастыктаган документтерди банкка берүүгө милдеттүү. Кредит боюнча төлөмдөрдүн негизги бөлүгү нак эмес түрдө ишке ашырылууга тийиш.»;

- 40-пункттун 3 пунктчасындагы «(ушул документке карата минималдуу талаптар 2-тиркемеде келтирилген)» деген сөздөр алынып салынсын;

- 41-пункттун:

1 пунктчасындагы «мамлекеттик каттоодон (кайра каттоодон) өткөндүгү фактысы» деген сөздөр «(күбөлүктүн)» деген сөз менен толукталсын;

1 пунктчасындагы «мамлекеттик каттоодон өтүүсүз» деген сөздөр «(патенттин)» деген сөз менен толукталсын;

3 пунктчасындагы «(ушул документке карата минималдуу талаптар 2-тиркемеде келтирилген)» деген сөздөр алынып салынсын;

- 43-пункттун:

2-пунктчасындагы «банкта эсеп ачууга» деген сөздөр «мамлекеттик органдар, ишканалар жана мамлекеттик бюджеттен каржыланган мекемелер үчүн» деген сөздөр менен толукталсын;

5-пунктча төмөнкү мазмундагы сүйлөм менен толукталсын:

“Эгерде Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында лицензияларды эсеп ачуудан кийин берүү каралган болсо, лицензияларды алгандан кийин гана алардын көчүрмөлөрү берилет”.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

Бишкек ш., Т. Үметалиев көч., 101
2015-жылдын 24-июнундагы №35/7

Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасынын айрым токтомдоруна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» мыйзамынын 7 жана 43-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Улуттук банк Башкармасынын төмөнкү токтомдоруна сунушталган өзгөртүүлөр жана толуктоолор (кошо тиркелет) бекитилсин:

- 2005-жылдын 19-майындагы №16/2 “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан лицензия алышкан банктарга жана айрым башка финансы-кредит мекемелерине карата колдонулуучу таасир этүү чаралары жөнүндө” жобону бекитүү тууралуу”;
- 2004-жылдын 29-декабрындагы №36/13 “Кыргыз Республикасынын аймагындагы коммерциялык банктар тарабынан ачык валюта позицияларынын лимиттеринин сакталышынын тартиби жөнүндө” нускоону бекитүү тууралуу”.

2. Токтом расмий жарыялангандан он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

3. Юридика башкармалыгы:

- бул токтомдун Улуттук банктын расмий сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;
- расмий жарыялангандан кийин бул токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн.

4. Көзөмөл методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы ушул токтом менен коммерциялык банктарды, адистештирилген финансы-кредит мекемеси “Кредиттик союздардын финансылык компаниясы” ААКсын жана Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкын тааныштырсин.

5. Ушул токтомдун аткарылышына контролдукту жүзөгө ашыруу милдети Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасынын орун басары, айым Л.Дж.Орозбаевага ыйгарылсын.

Төрага

Т. Абдыгулов

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2015-жылдын 24-июнундагы
№35\7 токтомуна карата тиркеме**

**Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын айрым ченемдик
укуктук актыларына өзгөртүүлөр жана толуктоолор**

Улуттук банк Башкармасынын 2005-жылдын 19-майындагы № 16/2 “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан лицензия алышкан банктарга жана айрым башка финансы-кредит мекемелерине карата колдонулуучу таасир этүү чаралары жөнүндө” токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан лицензия алышкан банктарга жана айрым башка финансы-кредит мекемелерине карата колдонулуучу таасир этүү чаралары жөнүндө” жобонун:

1. «Жалпы жоболор» деп аталган бөлүгүнүн:

- 5-абзацындагы “банктардын” деген сөз “жана алардын олуттуу катышуучуларынын” деген сөздөр менен толукталсын;

- 5-абзац төмөнкү мазмундагы сүйлөм менен толукталсын:

«Банктын кызмат адамдары» дегенденулам, Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасындагы банктар жана банк иши жөнүндө” мыйзамында жана Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында көрсөтүлгөн терминди түшүнүү зарыл;

- 6-12-абзацтар алып салынсын;

2. 1.1-пункттун:

- 1.1.2-пунктчасынын «5)»-абзацы төмөнкү редакцияда берилсин:

«5) банктын кызмат адамдарын алмаштыруу жана алардын банк ишине андан ары катышуусуна тыюу салуу жөнүндө талап (6.9-пунктту карагыла);»;

- 1.1.2-пунктчасы төмөнкү мазмундагы абзацтар менен толукталсын:

«13) банктын олуттуу катышуучусунун ага тиешелүү акциялар боюнча добуш берүү укугун Улуттук банк тарабынан аныкталган мөөнөткө токтотуу талабы (6.9-пунктту карагыла);»;

14) банктын олуттуу катышуучусуна банктын же анын аффилирленген жактарынын ишине андан ары катышуусуна тыюу салуу (6.9-пунктту карагыла).»;

3. 1.2-пункттун «3)»-пунктчасынын «н» абзацындагы «кызмат адамдары» деген сөздөр «же олуттуу катышуучулары» деген сөздөр менен толукталсын»;

4. 1.5-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«1.5. Жазма буйрук – Улуттук банктын банкка, банктын кызмат адамдарына жана анын олуттуу катышуучуларына карата кабыл алган,

белгиленген мөөнөт ичинде милдеттүү түрдө аткарылууга тийиш болгон талабы.

Жазма буйрук кириш, негиздеп далилдөөчү жана резолюциялык бөлүктөрдөн турат.

Жазма буйруктун кириш бөлүгүндө буйрук чыгарылган күн жана анын орду, жазма буйрукту чыгарган органдын аталышы жана кызмат адамынын аты-жөнү, бузууларга жол берүү фактысы, ошондой эле банк/анын кызмат адамдары/олуттуу катышуучулары тарабынан бузууга жол берген Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын, анын ичинде Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын, ошондой эле эл аралык келишимдердин жоболору баяндалууга тийиш.

Жазма буйруктун негиздеп далилдөөчү бөлүгүндө Улуттук банк тарабынан белгиленген мыйзам талаптарын жана Улуттук банк аларга таянуу иш алып барган башка ченемдик укуктук актылардын талаптарын бузууга жол берүү жагдайлары көрсөтүлөт.

Жазма буйруктун резолюциялык бөлүгүндө орун алган мыйзам бузуу фактылары боюнча Улуттук банктын тыянактары, ошондой эле банк, банктын кызмат адамдары жана/же олуттуу катышуучулары белгиленген мөөнөттө аткарууга тийиш болгон айкын чаралар камтылууга тийиш.

Жазма буйрукта ошондой эле, мыйзам бузууларга жол берген банктын аталышы, кызмат адамдарынын аты-жөнү жана ээлеген кызмат орду же олуттуу катышуучуларынын аты-жөнү же аталышы, бузууга жол берүүдөн улам келип чыккан кесепеттер да (ар кандай чыгым тартуулар, анын ичинде банк ошол учурда тартып жаткан же келечекте тартышы мүмкүн болгон аброй чыгымына дуушар болуу ыктымалдыгы) көрсөтүлүүгө тийиш.

Улуттук банктын Көзөмөл боюнча комитети банк жана/же анын олуттуу катышуучулары кабыл алууга тийиш болгон айкын чараларды аныктаган чечимди кабыл алып, аларды аткаруу мөөнөттөрүн белгилейт. Улуттук банктын Төрагасынын Көзөмөл блогунун ишин түздөн-түз тескөөгө алган орун басары банктын кызмат адамдары көрүүгө тийиш болгон айкын чараларды аныктаган жазма буйруктарды чыгарат жана аларды аткаруу мөөнөттөрүн белгилейт.

Жазма буйрук жөнөтүлгөндөн кийин банктын куратору – Улуттук банктын Тышкы көзөмөл башкармалыгынын же Көзөмөл методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгынын кызматкери жазма буйруктун белгиленген мөөнөттөрдө аткарылышына контролдукту камсыз кылып, эгерде алар аткарылбай калса, дароо аткарылууга тийиш болгон чараларды көрөт.»;

5. 1-таблица төмөнкү редакцияда берилсин:

«1-таблица

Банктарды классификациялоо				
Жалпы абалы	CAMELS жалпы рейтингти	Капиталдын шайкештик тобу	Тобокелдиктерди тескөө	Мүмкүн болуучу башка факторлор
Финансылык жактан туруктуу банк	1 же 2	Алгылыктуу деңгээлде капиталдаштырылган же шайкеш капиталдаштырылган	Банкта тобокелдиктерди тескөө иши кыйла натыйжалуу жүзөгө ашырылат, бирок айрым аспектилерде ал жетишсиз жүргүзүлүп жатышы мүмкүн.	Олутуу проблема же көзөмөл органынын кыйла тынчсыздануусун жараткан маселелер да жок. Айрым кемчиликтерди иш процессинде четтетүүгө болот.
Проблемага дуушар болушу ыктымал банк	3, бирок капиталы талаптагыдай деңгээлде	Шайкеш капиталдаштырылган	Тобокелдиктерди тескөө тажрыйбасы айрым маанилүү иш багыттарында жетишсиз жүргүзүлүп жаткандыктан көзөмөл органы аларга кылдат көңүл буруп турат.	Көзөмөл органынын айрым бир тынчсыздануусуна түрткү берген маселелер бар; капитал боюнча коэффициенттер минималдуу деңгээлден ашып кеткен, бирок алардын төмөндөөгө ык койгон тенденциясы байкалууда. Финансылык абалынын начарлап кетишине жол бербөө үчүн банкка карата тиешелүү таасир этүү чаралары колдонулушу мүмкүн.

Пробле-малуу банк	3, Капита-лында тартыштык орун алууда же 4	Жетиштүү деңгээлде ка-питалдашты-рылбаган	Тобокелдик-терди тескөө тажрыйба-сы айрым маанилүү иш багыттарын-да жетишсиз жүргүзүлүп жаткандык-тан көзөмөл органы аларга кылдат көңүл буруп турат.	Банктын отчету финансылык абалдын начар экендигин же начарлап жаткандыгын тастыктоодо.
Банктын финансы-лык абалы кооптонууну жаратат, төлөөгө жөндөмсүз абалда калышы ыктымал	4 же 5	Талап кылын-ган деңгээлде капитал-даштырылган эмес	Банкта тобо-келдиктерди тескөө иши натыйжасыз жана жетишсиз жүргүзүлгөн.	Банк дегеле пайда көрбөйт (чыгымдардын ордун жабууга кам түзүүгө чей-ин эле чыгымга учуруган).
Төлөөгө жөндөмсүз банк	5	Дегеле капи-талдашты-рылган эмес	Банк тобо-келдиктерди аныктабайт, көпчүлүк олуттуу иш багыттарында тобокелдикке дуушарланууга мониторингди жана ага контролдукту жүргүзбөйт.	Кайсыл катего-рияда болбосун капитал Улуттук банк тарабынан капиталга карата белгиленген талаптардын 25 % аз. Банктын активдеринин наркы анын милдеттенмеле-ринин наркынан аз.

»;

5. Жобо төмөнкү редакциядагы 4-1-глава менен толукталсын:

«4-1. Банк ишин, анын иш-аракетин (аракеттенбей коюусун) алгылык-сыз жана кооптуу банктык тажрыйба катары таануу.

4-1.1. Банктын аманатчылары, анын башка кредиторлору, акционер-лери же бүтүндөй банк тутуму үчүн айкын коркунучту, олуттуу жоготуулар же чыгым тартуулар ыктымалдыгын жараткан банк иши, иш-аракеттери (аракеттенбей коюулары) алгылыксыз жана кооптуу банктык тажрыйба катары эсептелинет.

4-1.2. Улуттук банк төмөнкүлөргө баа берүүгө таянуу менен ар бир учурда алгылыксыз жана кооптуу банктык тажрыйбаны өз-өзүнчө аныктайт:

- аны коштоп жүргөн факторлорго жана жагдайларга;
- аманатчылардын каражаттары, банк жана/же бүтүндөй банк тутуму үчүн орун алган потенциалдуу коркунучтарга.

4-1.3. Алгылыксыз жана кооптуу банктык тажрыйбага чегерүүгө боло турган банк ишинин, иш-аракетинин (аракеттенбей коюусунун) бир же бир нече белгилеринин орун алышы да (алар ушул жобого карата 1-тиркемеде келтирилген жана булар менен гана чектелип калбайт) 4-1.1 жана 4-1.2-пункттарды эске алуу менен алгылыксыз жана кооптуу банктык тажрыйбаны аныктоодо Улуттук банк үчүн негиз боло алат.

4-1.4. Банктар алгылыксыз жана кооптуу банктык тажрыйбага тартылууга тийиш эмес.

4-1.5. Улуттук банк иши алгылыксыз жана кооптуу банктык тажрыйба катары таанылган кайсы болбосун банкка карата, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, лицензияны кайтарып алууга чейинки таасир этүү чараларын колдоно алат.

4-1.6. Улуттук банктын Тышкы көзөмөл башкармалыгы/Инспектирлөө башкармалыгы/Көзөмөл методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы банктарга тышкы көзөмөлдөктү жүзөгө ашыруунун, инспектирлөөнү жана лицензиялоону жүргүзүүнүн алкагында банк ишинде алгылыксыз жана кооптуу банктык тажрыйбага чегерилиши ыктымал болгон белгилерди аныктаган шартта, 4-1.2. жана 4-1.3-пункттарын эске алуу менен тиешелүү материалдарды даярдап, банк ишин алгылыксыз жана кооптуу тажрыйбага тартылган катары таануу тууралуу маселени Улуттук банктын Көзөмөл боюнча комитетинин кароосуна талкулоо үчүн сунуштайт.

4-1.7. Улуттук банктын Көзөмөл боюнча комитети Тышкы көзөмөл башкармалыгы/Инспектирлөө башкармалыгы/Көзөмөл методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы тарабынан сунушталган маалыматтардын негизинде банктын ишин, иш-аракеттерин (аракеттенбей коюуларын) алгылыксыз жана кооптуу банктык тажрыйба катары тааныйт.

4-1.8. Улуттук банктын Көзөмөл боюнча комитети 4.1.6-пунктунда көрсөтүлгөн маалыматты кароого алуунун жыйынтыгы боюнча Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында аныкталган компетенциясынын чегинде иши, иш-аракети (аракеттенбей коюусу) алгылыксыз жана кооптуу банктык тажрыйбага киреген банкка жана/же анын кызмат адамына карата тиешелүү таасир этүү чараларын көрүү чечимин кабыл алат.

4-1.9. Эгерде иши, иш-аракети (аракеттенбей коюусу) алгылыксыз жана кооптуу банктык тажрыйбага кирген банкка жана/же анын кызмат адамына карата тиешелүү таасир этүү чараларын колдонуу Улуттук банк Башкармасынын компетенциясына кире турган болсо, анда Тышкы көзөмөл башкармалыгы/Инспектирлөө башкармалыгы/Көзөмөл методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгы Көзөмөл боюнча комитетте

кароого алынган маселенин жыйынтыгын эске алуу менен Улуттук банк Башкармасынын кароосуна тиешелүү материалдарды даярдайт. Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында аныкталган компетенциясынын чегинде Улуттук банк Башкармасы иши, иш-аракеттери (аракеттенбей коюусу) алгылыксыз жана кооптуу банктык тажрыйбага чегерилген банкка карата тиешелүү таасир этүү чараларын көрүү чечим кабыл алат.»;

6. 6.9-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«6.9. Банктын кызмат адамдарына жана/же олуттуу катышуучуларына карата таасир этүү чаралары.

6.9.1. Улуттук банк, көзөмөл блогунун тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрү тарабынан банктын кызмат адамдарына карата төмөнкү фактыларды аныктаган шартта аларды алмаштыруу талабын коёт:

1) банк мыйзамдарын жана/же Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын талаптарын бузууга жол берип, бул жагдай олуттуу финансылык жоготууларга жана/же аброй тобокелдигине алып келгендиги;

2) банк жоготуу тобокелдигине дуушар болуп, анын финансылык абалы жана аманатчыларынын таламдары коркунуч алдында калган жагдай түптөлүшү же ага түрткү берген иш-аракеттердин демилгелениши;

3) банктын алгылыксыз жана кооптуу банктык тажрыйба катары мүнөздөлгөн иштерге (иш-аракеттерге/аракеттенбей коюуларга) катыштыгы бардыгы;

4) терроризмди каржылоого жана кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (изин жашырууга) каршы аракеттенүү маселелери боюнча Кыргыз Республикасынын мыйзамынын жана Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларынын талаптарын бузууга жол берген ишти жүргүзүү же ага тартылуу;

5) кызмат абалынан кыянаттык менен пайдалануу;

6) кызмат ордун ээлеп туруу үчүн зарыл болгон ишенимди жаратпаган ишкердик абرويدун талаптагыдай эместигин же кесиптик жактан компетентсиздигин тастыктаган фактылар.

6.9.2. Көзөмөл боюнча комитет Тышкы көзөмөл башкармалыгынын жана/же Инспектирлөө башкармалыгынын жана/же Көзөмөл методологиясы жана лицензиялоо башкармалыгынын сунушу боюнча милдеттүү түрдө аткарылууга тийиш болгон төмөнкү талаптарды камтыган чечимдерди кароого алат жана кабыл алат:

- банктын кызмат адамына карата кылмыш иши козголгон шартта, ошол адамды банкта ээлеген кызмат ордунан убактылуу четтетүү тууралуу;

- кызмат адамы кылмыш ишин жасагандыгына күнөөлүү деп табылган шартта, аны банкта ээлеген кызмат ордунан четтетүү тууралуу;

- банктын бардык же айрым кызмат адамдарын алмаштыруу жана алардын банк ишине андан ары катышуусуна тыюу салуу тууралуу;

- банкты анын туруктуулугуна жана ишенимдүүлүгүнө коркунуч келтирген ишке тарткан, ошондой эле банк мыйзамдарынын же Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын талаптарынын банк тарабынан

сакталбашына түрткү берип, ал олуттуу финансылык жоготууларга жана/же аброй тобокелдигине алып келиши мүмкүндүгүн шарттаган фактылар аныкталган учурда банктын кызмат адамынын ыйгарым укуктарын токтотуу тууралуу;

- эгерде Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасындагы банктар жана банк иши жөнүндө” мыйзамынын 44-беренесинин талаптарынын ал тарабынан бузууга жол берилгендиги фактысы маалым болсо же тастыкталса, акциялардын контролдук топтомун сатып алууга мурда берилген макулдукту жокко чыгаруу тууралуу. Акцияларды кандай болбосун тескөөгө алуу, анын ичинде аларды сатып өткөрүү Көзөмөл боюнча комитеттин чечиминде көрсөтүлгөн мөөнөттөрдө жүзөгө ашырылууга тийиш.

6.9.3. Улуттук банктын көзөмөл блогунун тиешелүү түзүмдүк бөлүмү тарабынан олуттуу катышуучуга карата 6.9.1-пунктта көрсөтүлгөн фактылар аныкталган шартта, Улуттук банк ага тиешелүү акциялар боюнча добуш берүү укугун токтотуу же анын банк ишине андан ары катышуусуна тыюу салуу талабын коёт.

6.9.4. Банктын олуттуу катышуучуга тиешелүү болгон акциялары боюнча добуш берүү укугун токтотуу же анын банк ишине андан ары катышуусуна тыюу салуу чечимин Көзөмөл боюнча комитет кабыл алат.

Ушул жобонун 6.9.1-пунктунда көрсөтүлгөн фактылар аныкталган шартта Көзөмөл боюнча комитет олуттуу катышуучунун банк жетекчилигине же саясатына тике же кыйыр түрдө таасир этүүсүн токтотуп туруу/токтотуу (добуш берүү укугун тике жана кыйыр түрдө жүзөгө ашырууну кошо алганда) жана анын уставдык капиталга катышуусун белгиленген мөөнөт ичинде олуттуу катышуу болжолдонуп жаткандагыдан төмөн деңгээлге чейин кыскартуу талабы камтыган токтомду/жазма буйрукту кабыл алат. Банктын олуттуу катышуучусу бул учурда банк жетекчилигине же анын саясатына (добуш берүү укугун тике же кыйыр түрдө жүзөгө ашырууну кошо алганда) тике же кыйыр таасир этүүнү токтотуп турууга/токтотууга милдеттүү жана акционерлер жыйынында аларга тиешелүү акциялар боюнча добуш берүү укугунан ажыратылат. Банктын олуттуу катышуучусун акционерлер жыйында добуш берүү укугунан ажыратууга тиешелүү токтомдо/ жазма буйрукта, кворумга жетишилбеген шартта, добуш берүү укугу сакталышы мүмкүн болгон айрым маселелер (мисалы, капиталды көбөйтүү маселеси) белгилениши мүмкүн.

Банктын олуттуу катышуучусу Улуттук банк тарабынан аныкталган мезгил аралыгында өз үлүшүн сатууга милдеттүү. Бул ишке ашырылбаса, Улуттук банк ошол адамдын акцияларын мажбурлап ажыратып алуу өтүнүчү менен сотко кайрыла алат.

6.9.5. Эгерде 6.9.2. жана 6.9.4-пункттарында көрсөтүлгөн чечим, Улуттук банк тарабынан ошол адамга карата кабыл алынган болсо, эч ким кызмат ордунда кала албайт же банк ишинде катыша албайт.

6.9.6. Улуттук банктын чараларына жана санкцияларына даттануу алардын аткарылышын токтото албайт.»;

7. 7.6-пункттун экинчи абзацы алып салынсын;

8. 7.10-пункт төмөнкү редакцияда берилсин:

«7.10. Камдык талаптарды сактабагандыгы үчүн банктан Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык төлөм өндүрүлөт.»;

9. 1-тиркеме төмөнкү редакцияда берилсин:

**“Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынан
лицензия алышкан банктарга жана айрым
башка финансы-кредит мекемелерине
карата колдонулуучу таасир этүү
чаралары жөнүндө” жобого карата
1-тиркеме**

**Алгылыксыз жана кооптуу банктык тажрыйбага чегерилиши
мүмкүн болгон банк иш, анын иш-аракеттери (аракеттенбей коюу)
белгилери:**

1. Банктын Директорлор кеңешинин жана Башкармасынын алгылыксыз жана кооптуу банктык тажрыйбага жана мыйзам бузууларга жол берүүгө бөгөт коюу максатында шайкеш контролдукту жана жетекчиликти камсыз кылууга жөндөмсүздүгү.

2. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын жана Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын талаптарынын бузулушуна, банктын финансылык абалынын кыйла начарлашына алып келген кызмат адамдарынын, анын ичинде банк ишине байкоо жүргүзгөн адамдардын иш-аракети (аракеттенбей коюулары).

3. Улуттук банк тарабынан аларга карата тиешелүү талаптар белгиленген кызмат адамдарын алмаштыруу, убактылуу четтетүү, четтетүү жана алардын ыйгарым укуктарын токтотуу боюнча акционерлердин жалпы жыйыны жана/же Директорлор кеңеши жана/же Башкармасы тарабынан аракеттердин көрүлбөгүндүгү.

4. Активдер жана баланстан тышкаркы милдеттенмелер боюнча потенциалдуу жоготуулардын жана чыгым тартуулардын ордун жабууга шайкеш келбеген камдардын (резерв) түзүлүшү.

5. Финансылык отчеттуулуктун эл аралык стандарттарына жана Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык эсепке алууну жүргүзүүгө жөндөмсүздүк.

6. Банктык мыйзам ченемдеринин сакталбашы, анын кесепетинен банктын туруктуу ишине таасир эткен же таасир этиши мүмкүн тобокелдиктердин (анын ичинде аброй тобокелдигинин) келип чыгышы.

7. Шектүү операциялар жана/же ачык-айкын экономикалык мааниге ээ болбогон (алардын санынан көз карандысыз) жана/же терроризмди (экстремизмди) каржылоого жана кылмыш жолу менен алынган кирешелерди легалдаштырууга (адалдоого) каршы аракеттенүү жагында Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарын бузуу критерийлерин камтыган операцияларды ишке ашыруу.

8. Ички аудит кызматынын жана тобокелдик боюнча менеджердин ишин кошо алганда, ички контролдук системасынын Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын талаптарына дал келбеші.

9. Банк инсайдерлери жана аффилирленген жактары менен операциялардын ишке ашырылышы же банктын ыйгарым укуктуу органдары/ кызмат адамдары тарабынан Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын талаптарын, анын ичинде адилеттүүлүк принцибин бузуу менен аталган операцияларды жүргүзүү боюнча чечимдердин кабыл алынышы;

10. Банкта аларды жүзөгө ашыруу үчүн квалификациялуу жана тажрыйбалуу кызматкерлер жок болгон иштин жүргүзүлүшү.

11. Тиешелүү саясат жана жол-жоболор иштелип чыкпаган шартта банк ишинин жүзөгө ашырылышы же алардын Улуттук банктын талаптарына дал келбеши же банк ишинин иштелип чыккан саясаттарга жана жол-жоболорго дал келбеши же саясаттар жана жол-жоболор банктын иш чөйрөсүнө жана тобокелдиктер деңгээлине дал келбеши учурунда банк ишин жүзөгө ашыруу.

12. Банк тарабынан ишке ашырылган операциялардын Шариат стандарттарына ылайык келбеши (ислам банк иши жана каржылоо принциптерине ылайык операцияларды ишке ашырган банк үчүн).

13. Кардарларга кредиттер Кыргыз Республикасынын мыйзам талаптарын, Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларын, ошондой эле банктын ички саясаттарын/жол-жоболорун бузууга жол берүү менен берилген болсо жана/же жаңы кредит алуу учурунда кардардын ушул банктын же кайсы бир башка банктын алдында убагында аткарылбаган милдеттенмеси болсо же карыз алуучуга кредиттер финансылык абалы туруксуз болуп турган шартта бир нече ирет пролонгациялоо менен берилсе.

14. Кредит портфелинин жалпы көлөмүндө мөөнөтүндө төлөнбөгөн кредиттер көлөмүнүн жана/же алардын үлүшүнүн көбөйүшүнө байланыштуу, банктын активдеринин сапатынын олуттуу начарлашы.

15. Кредиттерди берүү жана аларга мониторинг жүргүзүү жол-жоболорун кошо алганда, кредитти администрлөө тажрыйбасында олуттуу кемчиликтер орун алса.

16. Кредиттик документтер талаптагыдай түзүлбөй, анын ичинде кредиттик таржымалда маанилүү юридикалык, финансылык жана күрөөлүк документтер жок болсо.

17. Кыргыз Республикасынын банк мыйзамдарын системалуу түрдө (12 календардык ай ичинде 2 жана андан көп жолу) бузууга жол берилсе.

18. Орун алган кемчиликтерди четтетүү боюнча жазма буйруктардын Улуттук банк тарабынан белгиленген мөөнөттөрдө аткарылбашы.

19. Банк тарабынан капиталдын шайкештиги боюнча экономикалык ченемдердин так сакталбашы, капитал шайкештиги боюнча экономикалык ченемдерди Улуттук банктын талаптарына ылайык келтирүү боюнча тиешелүү чаралардын көрүлбөшү.

20. Банк капиталы анын ишине мүнөздүү болгон тобокелдикке байланыштуу жоготуулардын ордун жабуу үчүн жетишсиз болсо.

Уюштуруучулар алдын ала эскертилгендигине карабастан, капиталды толукташпаса жана/же Улуттук банк тарабынан белгиленген мөөнөт ичинде аны толуктоо боюнча чараларды көрүшпөсө.

21. Банктын кайсы болбосун категориядагы капиталы ченемдик талаптардын кеминде 25 пайызын түзөт же Улуттук банк тарабынан белгиленген капитал боюнча минималдуу талаптарды аткарылбай калышы коркунучу орун алса.

22. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарын бузууга баруу менен жана/же дивиденддерди төлөө токтотулгандыгына/ага чектөөлөр киргизилгендигине карабастан, дивиденддер төлөнсө.

23. Банк милдеттенмелерин өз убагында аткарылышы үчүн жетиштүү деңгээлде ликвиддүүлүккө ээ болбосо.

24. Улуттук банкка отчеттордун, ошондой эле башка расмий талап кылынган документтердин жана маалыматтардын өз учурунда берилбеси, толук эмес жана такталбаган отчеттордун берилиши.

25. Банк тарабынан Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында аларга тыюу салынган же лицензияда каралбаган бирок, Улуттук банк тарабынан лицензияланууга тийиш болгон операциялар ишке ашырылса.».

II. Улуттук банк Башкармасынын 2004-жылдын 29-декабрындагы № 36/13 “Кыргыз Республикасынын аймагындагы коммерциялык банктар тарабынан ачык валюта позицияларынын лимиттеринин сакталышынын тартиби жөнүндө” нускоону бекитүү тууралуу” токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген “Кыргыз Республикасынын аймагындагы коммерциялык банктар тарабынан ачык валюта позицияларынын лимиттеринин сакталышынын тартиби жөнүндө” нускоонун:

- 5.1-пунктту төмөнкү редакцияда берилсин:

«5.1. Ар бир операциялык күндүн акырына карата абал боюнча ачык валюта позицияларынын белгиленген лимиттеринин банк тарабынан бузууга жол берилиши учурунда, Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы ошол суммадан 5 % өлчөмүндө, бирок банктын төлөнгөн уставдык капиталы өлчөмүнүн 1 % ашпаган чекте акчалай айыптык төлөмдү өндүрүү түрүндө санкцияны колдонот.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

Бишкек ш., Т. Үметалиев көч., 101
2015-жылдын 24-июнундагы № 35/10

«Финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо жана керектөөчүлөрдүн кайрылууларын кароо тартибине карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобону бекитүү тууралуу

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» Мыйзамынын 7 жана 43-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. «Финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо жана керектөөчүлөрдүн кайрылууларын кароо тартибине карата минималдуу талаптар жөнүндө» жобо (кошо тиркелет) бекитилсин.

2. Юридика башкармалыгы:

- бул токтомдун Улуттук банктын расмий сайтында жарыяланышын камсыз кылсын;
- расмий жарыялангандан кийин бул токтомду Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларынын мамлекеттик реестринде чагылдырылышы үчүн Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигине жөнөтсүн;
- ушул токтом менен Улуттук банктын тиешелүү түзүмдүк бөлүмдөрүн, областтык башкармалыктарын, Баткен областындагы өкүлчүлүгүн, коммерциялык банктарды, микрофинансылык уюмдарды, кредиттик союздарды, «Кыргыз банктар бирлиги» жана «МФУлар ассоциациясы» юридикалык жактар бирикмелерин тааныштырсын.

3. Токтом 2015-жылдын 1-сентябрынан тартып күчүнө кирет.

4. Ушул токтомдун аткарылышына контролдук Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасы Т.Абдыгулов мырзага жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

**Кыргыз Республикасынын
Улуттук банк Башкармасынын
2015-жылдын 24-июнундагы
№ 35/10 токтомуна тиркеме**

**“ФИНАНСЫЛЫК КЫЗМАТТАРДЫ СУНУШТОО ЖАНА
КЕРЕКТӨӨЧҮЛӨРДҮН КАЙРЫЛУУЛАРЫН КАРОО ТАРТИБИНЕ
КАРАТА МИНИМАЛДУУ ТАЛАПТАР ЖӨНҮНДӨ”
ЖОБО**

1-глава. ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР

1. Бул жободо Улуттук банктан лицензияланган жана иши ал тарабынан жөнгө салынган банктардын, микрофинансылык уюмдардын, кредиттик союздардын жана башка финансы-кредит мекемелеринин (мындан ары – ФКМ) финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо жана керектөөчүлөрдүн кайрылууларын карап чыгуу боюнча ишине карата минималдуу талаптар белгиленген, ошондой эле Улуттук банктын финансылык кызматтарды керектөөчүлөрдүн укуктарын коргоо жагындагы компетенциясы жана ФКМ менен ушул багытта өз ара иш алып баруу тартиби аныкталган.

2. Жобо, финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү керектөөчүлөрдүн укуктарын жана мыйзамдуу таламдарын коргоо максатында Кыргыз Республикасынын Жарандык кодексине, Кыргыз Республикасынын “Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө”, “Кыргыз Республикасындагы банктар жана банк иши жөнүндө”, “Кыргыз Республикасындагы микрофинансылык уюмдар жөнүндө”, “Кредиттик союздар жөнүндө”, “Жарандардын кайрылууларын кароо тартиби жөнүндө” мыйзамдарына жана башка ченемдик укуктук актыларына ылайык иштелип чыккан.

3. Бул жобонун максатында төмөнкүдөй түшүнүктөр колдонулган:

- 1) Улуттук банк – Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы;
- 2) Улуттук банктын ыйгарым укуктуу түзүмдүк бөлүмү - Улуттук банктын финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү керектөөчүлөрдүн укуктарын жана мыйзамдуу таламдарын коргоо боюнча иш-чараларды жүзөгө ашырууга ыйгарым укуктуу түзүмдүк бөлүмү;
- 3) финансылык кызмат көрсөтүүлөр – Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, ФКМ тарабынан сунушталуучу кызмат көрсөтүүлөр;
- 4) финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү керектөөчү – кайсы болбосун жеке адам, анын ичинде финансылык кызматтардан пайдаланган, пайдаланып жаткан же пайдаланууга ниеттенген жеке ишкер;
- 5) кайрылуу – керектөөчүнүн финансылык кызмат көрсөтүүлөр боюнча ФКМге оозеки же кат жүзүндө кайрылуусу (өтүнүчү, сунушу, даттануусу);
- 6) кайрылууларды карап чыгуу жол-жобосу – ФКМдин аткаруу орга-

ны тарабынан келип түшкөндөн кайрылууларды маңызы боюнча карап чыгууга чейинки бардык баскычты камтыган, бекитилген ички жол-жобо;

7) ФКМдин жооптуу кызматкери – ФКМдин башкы кеңсесинин же филиалынын керектөөчүлөрдүн кайрылууларын кабыл алуу, каттоо жана карап чыгуу, кайрылуу ээси менен байланышуу үчүн жооптуу болгон кызматкери (аны алмаштырган адам);

8) даттануулар жана сунуштар катталган китепче – керектөөчүлөрдүн даттанууларын жана сунуш-пикирлерин кароого алуу үчүн аларды белгиленген тартипте каттоо үчүн каралган атайын китепче;

9) “жашырын керектөөчү” – Улуттук банктын ыйгарым укуктуу түзүмдүк бөлүмү тарабынан финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо тартибин жана сапатын текшерүү үчүн уюштурулган атайын иш-чара.

4. ФКМ, финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо жана керектөөчүлөрдүн кайрылууларын кароо учурунда төмөнкү негизги принциптерге таянуу менен иш алып барат:

1) мыйзамдуулук, адилеттүүлүк, ак ниеттүүлүк, ачык-айкындык, акыл ченемдүүлүк, калыстык, социалдык жоопкерчилик;

2) керектөөчүлөрдүн укуктарын жана мыйзамдуу таламдарын сыйлоо жана коргоо, аларга карата өнөктөштүк мамилени калыптандыруу;

3) кайрылууларды кароонун жана андан жыйынтык чыгаруунун милдеттүүлүгү;

4) кайрылуулардын өз учурунда калыстык менен толук кароого алынышы;

5) кайрылууларды кароо учурунда керектөөчүлөргө бирдей мамиле жасоо;

6) банктык сырды камтыган маалыматтардын сакталышын камсыз кылуу жана аны ачыкка чыгарбоо.

5. Керектөөчүлөрдүн кайрылууларын кароо акысыз жүзөгө ашырылат. ФКМ, керектөөчүлөрдү кайрылуу мүмкүнчүлүгүнөн ажыратууга же кандайдыр-бир негизде чектөөгө укугу жок. Кайрылууларды кабыл алуудан баш тартууга жол берилбейт.

2-глава. ФИНАНСЫЛЫК КЫЗМАТ КӨРСӨТҮҮЛӨРДҮ СУНУШТОО ТАРТИБИНЕ КАРАТА ТАЛАПТАР

6. ФКМ менен керектөөчүлөрдүн өз ара мамилеси Кыргыз Республикасынын жарандык мыйзамдарына ылайык түптөлөт. Керектөөчүлөр ФКМди жана финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү өз алдынча, эркин тандашат.

7. ФКМ мыйзам талаптарына ылайык, керектөөчүнүн талабы боюнча алардын устав, ошондой эле лицензия (күбөлүк) жана финансылык отчет менен таанышуусу үчүн мүмкүндүк берүүгө милдеттүү.

8. Маалыматтардын ачык-айкындуулугу финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоонун жалпы шартынан болуп саналат жана ал коммерциялык же банктык сырдын предметинен болушу мүмкүн эмес.

Финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо боюнча комиссиялык төлөм, тарифтер жана пайыздык чендер керектөөчүлөр үчүн ачык жана жеткиликтүү болууга тийиш.

9. Финансылык кызмат көрсөтүүлөргө кандай болбосун келишим түзүүгө чейин керектөөчү сунушталып жаткан кызмат көрсөтүүлөр боюнча толук чечмеленген маалыматка ээ болууга тийиш. Сунушталуучу кызмат көрсөтүүлөрдүн шарттары жана наркы тууралуу маалыматтарды берүүдөн баш тартууга жол берилбейт. ФКМ, сунушталып жаткан кызмат көрсөтүүлөрдүн шарттары, аларга байланыштуу келип чыгышы ыктымал болгон тобокелдиктер жана мыйзамдарда каралган алардан улам келип чыккан кесепеттер жана жоопкерчиликтер тууралуу маалыматты керектөөчүгө маалымдоо үчүн бардык чараларды көрүүгө милдеттүү.

10. Пайыздык чендер жана валютанын алмашуу курсуна тиешелүү маалыматтарды эске албаганда, финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоонун жалпы шарттарындагы өзгөрүүлөр тууралуу маалыматтар, жалпыга маалымдоо каражаттарында же интернет-сайттарда алар күчүнө киргенге чейинки кеминде отуз календардык күн мурда жарыяланууга, ошондой эле ФКМдин маалымат такталарында туруктуу жайгаштырылууга тийиш. Пайыздык чендердин жана валюталардын алмашуу курсунун өзгөрүүсү тууралуу маалыматтар токтоосуз дароо жарыяланат.

11. Керектөөчүлөр менен түзүлгөн келишимдер Кыргыз Республикасынын Жарандык кодексинин, мыйзамдардын жана Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын талаптарына ылайык келүүгө тийиш. Келишимдердин тексти он экиден кем эмес өлчөмдөгү бирдей тамга менен жазылып, мүмкүн болушунча так баяндалып, керектөөчүлөрдүн кабыл алуусу жана түшүнүүсү үчүн жеткиликтүү болушу зарыл. Керектөөчүнүн тандоосу боюнча келишимдин тексти мамлекеттик же расмий тилде түзүлөт. ФКМ ыңгайына жараша келишимдин текстин милдеттүү түрдө мамлекеттик же расмий тилде түзүү менен аны башка тилге котортушу мүмкүн.

12. ФКМ, керектөөчүнүн талабы боюнча финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоонун жалпы шарттары, анын ичинде төмөнкүлөр боюнча маалыматтарды таанышып чыгуусу үчүн ага берүүгө тийиш:

1) керектөөчүлөргө финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо тартиби;

2) ФКМ жана керектөөчүнүн укуктары жана милдеттери, алардын жоопкерчиликтиери;

3) ФКМдин операциялары боюнча чендер, тарифтер жана комиссиялык төлөмдөр;

4) депозиттер жана кредиттер боюнча чендердин чектүү өлчөмдөрү жана сый акы төлөө шарттары;

5) кабыл алынуучу депозиттердин жана сунушталуучу кредиттердин чектүү суммалары жана мөөнөттөрү;

6) ФКМ кредиттер боюнча кабыл алган камсыздоолорго карата талаптар;

7) финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо процессинде келип чыккан керектөөчүлөрдүн кайрылууларын (даттанууларын) кароо тартиби;

8) ФКМ, финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоонун жалпы талаптарына кошуу зарыл деп эсептеген башка шарттар, талаптар жана чектөөлөр.

13. ФКМ, аманатчылар үчүн мыйзамдарда каралбаган кандайдыр бир чектөөлөрдү белгилөөгө укугу жок. Эгерде бул, аманатчынын укугунун жана мыйзамдуу таламдарынын басмырланышына алып келсе, ФКМ тарабынан банктык аманат келишим шарттарын бир тараптуу өзгөртүлүшүнө жол берилбейт.

14. ФКМ, банктык аманат келишимин түзгөнгө чейин төмөнкү маалыматтар боюнча керектөөчүгө оозеки түшүндүрмөлөрдү берүүгө тийиш:

1) аманат түрү (талап боюнча төлөнүүчү, мөөнөттүү, шарттуу);

2) аманаттын мөөнөтү (орун алган болсо);

3) аманаттын минималдуу суммасы;

4) сый акы чендери;

5) кошумча макулдашууну түзүүсүз эле аманаттын мөөнөтүн узартуу шарттары;

6) аманатты толуктоо мүмкүндүгү (капиталдаштыруу);

7) аманатты толук же жарым-жартылай мөөнөтүнөн мурда алуу шарттары;

8) аманаттын гарантияланган суммасынын мыйзамда белгиленген өлчөмү.

15. ФКМ, кредиттик келишимди түзгөнгө чейин төмөнкү маалыматтар боюнча керектөөчүгө оозеки түшүндүрмөлөрдү берүүгө тийиш:

1) кредитти сунуштоо мөөнөтү;

2) кредиттин чектүү суммасы жана валютасы, анын ичинде келип чыгышы мүмкүн болуучу валюталык тобокелдиктер;

3) жылдык номиналдык мааниде туюндурулган пайыздык чен өлчөмү, ошондой эле керектөөчүнүн кайрылган күнгө карата жылдык эффективдүү пайыздык чен өлчөмү;

4) кредитти алууга жана анын тейленишине байланыштуу комиссиялардын төлөмдөрдүн, тарифтердин жана башка төлөөлөрдүн так тизмеси жана өлчөмү;

5) керектөөчү кредиттик келишим боюнча милдеттенмелерин аткара албай калган учурда анын жоопкерчилиги жана андан улам келип чыгышы мүмкүн болгон тобокелдиктер;

6) кредиттик келишимдин тараптары болуп саналган күрөө коюучунун, кепилдик берүүчүнүн (гаранттын) жана башка адамдын (жактын) жоопкерчилиги.

16. Керектөөчү – потенциалдуу карыз алуучу кредит алуу үчүн биринчи жолу кайрылган учурунда, ушул жобого карата 1-тиркемеге ылайык ФКМ негизги маалыматтар баракчасын кардар менен биргеликте толтурууга тийиш. Керектөөчү негизги маалымат баракчасын башка

ФКМдердин кызмат көрсөтүүлөрү менен салыштырып көрүү үчүн өзүндө калтырууга укуктуу. Керектөөчү ФКМден кредиттик келишим долбоорун акысыз алууга жана аны менен ФКМ чегинен тышкары үч жумуш күн ичинде таанышып чыгууга укуктуу.

Ушул пункттагы “кайрылуу” деген сөз, кредит алууга билдирмени түшүндүрбөйт.

17. Кредиттик келишим Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык келүүгө жана анда Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларын да белгиленген бардык милдеттүү талаптар камтууга тийиш.

18. ФКМ, кредит тейлөөгө алынган мезгил ичинде карыз алуучунун оозеки же кат жүзүндөгү талабы боюнча беш күн ичинде акысыз негизде жана айына кеминде бир жолу ага оозеки же кат жүзүндө төмөнкү маалыматтарды берип туруусу зарыл:

1) кредит боюнча төлөнгөн акча каражаттарынын суммасы жөнүндө;

2) кезектеги төлөмдөр өлчөмү жана мөөнөттөрү жөнүндө;

3) мөөнөтүндө төлөнбөгөн карыз өлчөмү жөнүндө;

4) келип түшкөн акча каражаттардын кредит боюнча карызынын ордун жабуу эсебине бөлүштүрүү жөнүндө;

5) кредиттин бөлүгү же ал толугу менен мөөнөтүнөн мурда төлөнгөн учурда, сумманын тиешелүү болгон өлчөмү жөнүндө;

6) негизги сумма боюнча карыз калдыгы тууралуу;

7) кредиттөө лимити жөнүндө.

19. ФКМ, кредит боюнча карызды өндүрүүнү мыйзамдарда жана кредиттик келишимде каралган тартипте жана анда каралган негиздер боюнча ишке ашырат.

ФКМ, кредит боюнча карызды өндүрүп алуу максатында, карыздын ордун жабуу зарылчылыгы жана кредит боюнча милдеттенмелерди аткарбай коюудан улам кесепеттердин келип чыгышы ыктымалдыгы тууралуу карыз алуучуга талаптагыдай негизде билдирүүгө тийиш. Билдирмеде негизги карыздын суммасын, чегерилген пайыздарды, комиссиялык төлөмдөрдү, үстөк акыларды жана башка төлөөлөрдүн (болгон шартта) көрсөтүү менен карыз өлчөмү тууралуу кыскача маалымат камтылууга тийиш. Жергиликтүү убакыт боюнча саат 22-00дөн 06-00гө чейин билдирмени тапшырууга жана ал тууралуу телефон аркылуу оозеки маалымдоого жол берилбейт.

20. Карыз алуучунун (карызгердин) ага макулдугу болгон шартта гана кредит боюнча талап коюу укугун башка ФКМге ыйгарууга жол берилет. Карыз алуучунун ага макул болгондугуна карабастан, кредиттик келишимде ФКМдин (кредитордун) кредит боюнча талапты ыйгарып берүүгө укугунун камтылышына жол берилбейт. Кредит боюнча талапты ыйгарып берүү өзүнчө келишимде таризделинет.

21. ФКМ кредиттөө учурунда ак ниеттүүлүк, ачык-айкындуулук, тактык, өнөктөштүк мамиле, экономикалык таламдарды жана мүмкүнчүлүктөрдү эске алуу, ошондой эле төмөнкү талаптардын сөзсүз аткарылышын камсыз кылуу сыяктуу жоопкерчиликтүүлүк менен кредиттөө принциптерин так сактоого милдеттүү:

1) кредит боюнча номиналдуу жана эффективдүү пайыздык чен кредит берилген күнгө карата декларацияланган (жарыяланган) пайыздык чендин маанисинен ашпоого тийиш. Пайыздык төлөмдөр кредиттин негизги суммасынын азайып жаткан калдыгына номиналдуу чен боюнча чегерилет;

2) кредиттик келишимди түзүүгө чейин кредиттик продуктунун толук наркы жөнүндө маалыматты кошо алганда, кредитти сунуштоо шарттары тууралуу так маалыматтар чечмеленип берилүүгө тийиш;

3) кредиттик келишимди түзүүгө чейин карыз алуучунун айкын төлөөгө жөндөмдүүлүгү, анын ичинде жеке өзүнө тиешелүү маалыматтар, иш менен камсыз болуу көрсөткүчтөрү, талдап-иликтөөнү жүргүзүүдө эске алынган үй-бүлө мүчөлөрүнүн кирешелери, чыгашалар көлөмү, багуусунда тургандардын саны жана башка көрсөткүчтөр кылдат иликтенүүгө тийиш;

4) кредиттик келишим боюнча милдеттенмелерди аткара албай калуудан же талаптагыдай аткарбай коюудан улам келип чыккан кесепеттер жана бул боюнча анын жоопкерчилиги карыз алуучуга түшүндүрүлүүгө тийиш;

5) кредиттик келишим шарттарында жарыялангандардан же Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралгандардан тышкары, кошумча жыйымдарды, комиссиялык жана башка төлөмдөрдү, ошондой эле карыз алуучу менен макулдашылгандыгына карабастан, акы төлөнүүчү башка кызмат көрсөтүүлөрдү камтууга тыюу салынат;

6) келишимди түзгөндөн акча каражатты алганга же лизинг боюнча мүлк үчүн төлөөнү ишке ашырганга чейинки аралыкта кардардын кредит алуудан баш тартууга укугу кредиттик келишимде каралууга тийиш;

7) кредиттик келишимде отуз календардык күн ичинде ФКМге алдын ала билдирүү шарты менен кардардын кредитти (лизингди) кайсы болбосун убакытта айыптык санкцияларысыз, мөөнөтүнөн мурда төлөөгө укугу каралууга тийиш;

8) мөөнөтүндө төлөнбөгөн кредиттик карыз боюнча чегерилген айыптык төлөмдүн (туумдар, айыптын) максималдуу суммасы мыйзамдарда белгиленген мааниден ашпоого тийиш;

9) мыйзамдарда каралган учурларды эске албаганда, күрөө предметинен болгон турак жайдан соттук тартипте гана өндүрүүнү жүргүзүү ишке ашырылып, ал ачык тоорук аркылуу сатып өткөрүлүүгө тийиш;

10) ФКМ эгерде ал, карыз алуучунун укугун солгундатса жана/же милдеттерин арттыра турган болсо, кредиттик келишимдин шарттарын бир тараптуу негизде өзгөртүүгө укугу жок.

22. Кредиттик продукттардын наркы тууралуу маалыматты жарна-малоодо, жарыялоодо жана таркатууда пайыздардын номиналдуу сыяктуу эле, эффективдүү чендерин ошондой эле, комиссиялык төлөм өлчөмдөрү көрсөтүлүүгө тийиш.

23. Кызмат көрсөтүү наркын бурмалаган жана кредит боюнча төлөмдөрдүн кредиттик келишим валютасынан айырмаланган валюта-

га байланыштырылып индексацияланышын караган кредиттик продукттардан пайдаланууга жол берилбейт.

3-глава. КЕРЕКТӨӨЧҮЛӨРДҮН КАЙРЫЛУУЛАРЫН КАРОО ТАРТИБИНЕ КАРАТА ТАЛАПТАР

24. ФКМ кайрылууларды кароо жол-жобосун иштеп чыгууга милдеттүү. Кайрылууларды кароо жол-жобосу ушул жобонун, мыйзамдардын жана Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларынын талаптарына ылайык келүүгө тийиш. ФКМде кайрылууларды кароо жол-жобосунун иштелип чыккандыгы, ошондой эле даттануулар жана сунуштар катталган китепчинин бардыгы тууралуу маалымат керектөөчүлөр үчүн көрүнүктүү жерде (маалымат такталары ж.б.у.с) жайгаштырылууга тийиш. Кайрылууларды кароо жол-жобосунун электрондук версиясы ФКМдин расмий интернет-сайтында (болгон шартта) жайгаштырылат. ФКМ, керектөөчүнүн талабы боюнча кайрылууларды кароонун белгиленген тартиби боюнча түшүндүрмөлөрдү берүүгө милдеттүү.

25. Керектөөчүнүн кайрылуусу ФКМде иштелип чыккан ички жол-жободо белгиленген тартипте каралат. ФКМ кайрылуулардын адилеттүү, ар тараптуу жана өз убагында кароого алынышын камсыз кылууга жана белгиленген тартипте алар боюнча түшүндүрмө берүүгө милдеттүү.

26. Керектөөчүлөрдүн кайрылуулары оозеки сыяктуу эле (телефон аркылуу же кабыл алуусуна катталуу), кат жүзүндө келип түшүшү, жеткирилип берилиши, почта байланышы аркылуу жөнөтүлүшү, ФКМдин электрондук почтасына жөнөтүлүшү же даттануулар жана сунуштар катталган китепчеде чагылдырылышы мүмкүн.

Келип түшкөн бардык кат жүзүндөгү кайрылуулар, алгач ФКМдин аткаруу органынын жетекчиси жана башка ыйгарым укуктуу мүчөсү же анын филиалынын жетекчиси тарабынан каралат. Аларды андан ары кароо тартиби кайрылууларды кароо жол-жобосунда аныкталууга тийиш.

27. ФКМдин башкы кеңсесинде жана филиалдарында керектөөчүлөрдүн кайрылуулары боюнча иш алып барган жооптуу кызматкерлер дайындалышы зарыл.

ФКМ, керектөөчүлөр менен үзгүлтүксүз жана оперативдүү иш алып баруу максатында, кайсы болбосун кеңсесине аларга кайрылуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга милдеттүү.

28. Жооптуу кызматкер керектөөчүлөрдүн кат жүзүндөгү кайрылууларын атайы китепчеде каттап, аларды ФКМдин жетекчилигинин кароосуна жөнөтөт жана өз учурунда жооп даярдалышына контролдукту жүргүзөт. ФКМ аналитикалык максаттар жана Улуттук банкка отчет берүү үчүн бардык кайрылуулардын статистикалык маалымат базасын жүргүзүүгө милдеттүү.

29. ФКМдин жооптуу кызматкери же башка кызматкер керектөөчүгө телефон аркылуу оозеки кеп-кеңештерди берет, зарыл болгон учурда аны компетентүүлүгү боюнча ФКМдин башка кызматкерлери менен телефон

аркылуу байланыштырып, кат жүзүндөгү кайрылууну түзүүгө жардам берип, кайрылуу жол-жобосунда каралган башка милдеттерди аткарат.

30. ФКМдин башкы кеңсесинен жана филиалынын тышкары, башка аймактык кеңсесинде кайрылууну кабыл алгандан кийин аларды башкы кеңсенин же филиалдын жооптуу кызматкерине белгиленген тартипте каттоо жана аны кароого алуу үчүн өткөрүп берет.

31. Даттануулар жана сунуштар катталган китепче ФКМдин ар бир кеңсесинде (башкы, филиал, аманат кассасы жана башкалар) болууга тийиш. Даттануулар жана сунуштар катталган китепче номерленип, көктөлүп, ФКМдин жетекчисинин кол тамгасы менен күбөлөндүрүлүп, анын мөөрү коюлууга тийиш. ФКМдин жооптуу кызматкери күн сайын даттануулар жана сунуштар катталган китепчеден маалыматтарды алып, аларды каттап, жол-жободо белгиленген тартипте жетекчинин кароосуна сунуштайт. ФКМдин башка кеңселеринин (башкы кеңсесин жана филиалдарды эске албаганда) кызматкерлери даттануулар жана сунуштар катталган китепчеден маалыматтарды күн сайын алып, ФКМдин жооптуу кызматкерине белгиленген тартипте каттоо жана кароого алуу үчүн өткөрүп берет.

32. Бардык кайрылууларда керектөөчүнүн аты-жөнү, жайгашкан жеринин дареги, байланыш маалыматтары милдеттүү түрдө көрсөтүлүп, кыскача мазмуну камтылууга тийиш. Кат жүзүндөгү кайрылууларга керектөөчү өзү кол коюп, кайрылган күнү көрсөтүлүшү зарыл.

33. Керектөөчүнүн жеке маалыматтары жана почта дареги көрсөтүлбөгөн кат жүзүндөгү кайрылуу, жашыруун кайрылуу катары таанылып, кароого алынбайт.

34. ФКМдин аткаруу органынын жетекчиси же башка ыйгарым укуктуу мүчөлөрү, ошондой эле анын филиалдарынын жетекчилери керектөөчүлөрдү ФКМдин расмий сайтында (болгон шартта) жана маалымат такталарында жайгаштырылган, бекитилген графикке ылайык жеке кабыл алууга милдеттүү. Кабыл алуу учурунда протокол толтурулуп, ага керектөөчү кол коет. Бул тууралуу ага милдеттүү түрдө маалымдалгандан кийин жолугушудан аудио же видео жаздырылып алынышы мүмкүн.

35. ФКМдин жооптуу кызматкери да керектөөчүлөрдү туруктуу негизде кабыл алып турат. ФКМде керектөөчүлөрдү кабыл алуу алар үчүн кирүүгө мүмкүн болгон аймакта, атайын бөлүнгөн жайда (коомдук кабылдамада) жүргүзүлөт.

36. Кабыл алууга кирип жаткан учурда керектөөчү өзүнүн ким экендигин тастыктаган документти көрсөтүүгө тийиш.

37. Телефон аркылуу оозеки кайрылган учурда, алдын ала ага маалымдоо менен сүйлөшүүлөр аудиого жаздырылып алынат.

38. Оозеки кайрылуу учурунда керектөөчүнүн маселеси кошумча иликтөөнү же текшерүүнү талап кылбаса, анын жообу дароо эле же телефон аркылуу же жеке кабыл алуу учурунда берилиши мүмкүн.

Эгерде оозеки кайрылууда камтылган маселени оперативдүү тартипте кароого алууга мүмкүн болбосо жана ал кошумча иликтөөнү талап

кылса, тастыктоочу документтерди кошо тиркөө менен кат жүзүндө кайрылуу сунуш кылынат.

39. Керектөөчү кайрылуусун өзү алып келип берсе, почта байланышы аркылуу же ФКМдин электрондук почтасына жөнөтүлсө же кабыл алуу учурунда тапшырылса, ал бир жумуш күн ичинде каттоодон өткөрүлүүгө тийиш.

40. Кайрылуу электрондук почта боюнча келип түшкөн учурда, кайрылууну алгандыгы тууралуу тастыктоо кийинки жумуш күнү керектөөчүнүн электрондук почтасына жөнөтүлөт же телефон аркылуу билдирилет.

41. Кайрылууну кароо ФКМдин анын иш-аракетине же аракеттенбей коюшуна даттануу келип түшкөн кызматкерине тапшырууга жол берилбейт.

42. ФКМдин дарегине келип түшкөн кайрылуулар, ушул жободо каралган учурларды эске албаганда, катталгандан кийинки он жумуш күн ичинде кароого алынат. Эгерде келип түшкөн кайрылуу кошумча текшерүүнүн жүргүзүлүшүн же башка чаралардын көрүлүшүн талап кылса, ФКМдин аткаруу органынын жетекчиси же башка ыйгарым укуктуу мүчөсү, филиалдын жетекчиси кароо алуу мөөнөтүн он күнгө узартышы мүмкүн жана бул тууралуу керектөөчүгө маалымдалууга тийиш.

43. Кат жүзүндөгү кайрылуунун жообуна ФКМдин аткаруу органынын жетекчиси же ыйгарым укуктуу мүчөлөрү же анын филиалынын жетекчиси кол коюп, кайрылууну канааттандыруу (толук же жарым-жартылай), канааттандыруудан баш тартуу боюнча так негиздеме же керектөөчүнүн укуктары жана милдеттери боюнча түшүндүрмө берилүүгө ошондой эле, аткаруучунун аты-жөнү жана байланыш маалыматтары көрсөтүлүүгө тийиш. Зарыл болгон учурларда, тиешелүү документтердин күбөлөндүрүлгөн көчүрмөлөрү жоопко кошо тиркелип берилет.

44. Кайрылууну кароонун жыйынтыгы боюнча керектөөчүгө берилген жооп кайрылуу кайсы тилде жазылган болсо, ошол тилде - Кыргыз Республикасынын мамлекеттик же расмий тилде жөнөтүлөт.

45. Эгерде ФКМге бир нече керектөөчү кат жүзүндө кайрылган болсо (жамааттык кайрылуу) жана кайрылуунун өзүндө башкасы көрсөтүлбөсө, жооп биринчи көрсөтүлгөн дарекке жөнөтүлөт.

46. Керектөөчүнүн кайрылуусунун негиздүүлүгү жана укук ченемдүүлүгү далилденсе, ФКМ орун алган мыйзам бузууларды четтетүү, керектөөчүнүн укуктарын калыбына келтирүү жана мыйзамдуу таламдарын коргоо жагында тиешелүү чараларды кабыл алат.

47. Эгерде, кайрылууда аларды кароо ФКМдин мыйзамдуу компетенциясына кирбеген маселелер камтылса, керектөөчүгө кайсы жерге жана кандай тартипте кайрылуу жагында түшүндүрмөлөр берилет.

48. Жаңы далилдер же жагдайлар келтирилбеген кайталап кайрылуулар керектөөчүлөрдүн буга чейинки кайрылуулары боюнча так жооптор берилип, бардык зарыл чаралар көрүлгөн шартта, кароосуз калтырылышы мүмкүн.

49. Бардык кат жүзүндөгү кайрылуулар атайы журналда катталууга тийиш, анда керектөөчүнүн аты-жөнү, почта дареги (жашаган дареги) жана байланыш маалыматтары, алган күнү, кайрылуунун кыскача м-аниси, кабыл алынган чечим тууралуу маалымат жана кайрылууларды кароо жол-жобосуна ылайык башка маалыматтар көрсөтүлөт.

Керектөөчүлөрдүн кайрылууларын катталган журнал номерленип, көктөлүп, ФКМдин жетекчисинин кол тамгасы коюлуп, анын мөөрү коюлууга тийиш. Маалыматтардын купуя сакталышы толук камсыз кылынган шартта гана аны электрондук формада жүргүзүүгө жол берилет. Китепче кеминде 5 жыл сакталууга тийиш.

50. Керектөөчүлөрдүн укуктарын жана мыйзамдуу таламдарын бузууга жол берилишин алдын алуу, сунушталган кызмат көрсөтүүлөрдүн сапатын жогорулатуу, ошондой эле кайрылуулар менен иш алып барууну жакшыртуу максатында ФКМ, кайрылуулардын кароо тартибине ички контролдукту камсыз кылууга, ошондой эле төмөнкүлөрдү туруктуу негизде аткарууга милдеттүү:

1) керектөөчүлөрдүн кайрылуусу үчүн негиз болгон себептерди аныктоо жана аларды четтетүү үчүн мониторингди, талдап-иликтөөлөрдү жүргүзүп, аларды жалпылоо;

2) керектөөчүлөрдүн кайрылуулары менен ишти уюштурууну жакшыртуу боюнча сунуш-көрсөтмөлөрдү иштеп чыгуу;

3) аныкталган кемчиликтерди четтетүү боюнча зарыл чараларды жана ФКМдин ишинде аларга жол бербөө жагында привентивдик чараларды көрүү сунушун иштеп чыгууга жана жетекчиликтин кароосуна сунуштоого.

4-глава. УЛУТТУК БАНКТЫН КОМПЕТЕНЦИЯСЫ ЖАНА ФКМ МЕНЕН ӨЗ АРА ИШ АЛЫП БАРУУСУ

51. ФКМ, отчеттук чейректен кийинки айдын жыйырмасына чейин ФКМдин аткаруу органынын жетекчиси кол койгон, керектөөчүлөрдүн кайрылуулары боюнча отчетту Улуттук банктын ыйгарым укуктуу түзүмдүк бөлүмүнө берүүгө милдеттүү (ушул жобого карата 2-тиркеме).

52. Керектөөчүлөрдүн укуктарын коргоо боюнча милдеттерди аткаруу максатында, Улуттук банктын ыйгарым укуктуу түзүмдүк бөлүмү төмөнкүлөргө укуктуу:

1) ФКМден кайсы болбосун зарыл маалыматты кат жүзүндө талап кылууга;

2) керектөөчүлөрдүн кайрылууларында көрсөтүлгөн маселелерди аныктоо жана тактоо үчүн ФКМдин өкүлдөрү менен жолугушууга;

3) керектөөчүлөрдүн укуктарын жана мыйзамдуу кызыкчылыктарын коргоо маселелери боюнча ФКМдин ишине комплекстүү жана максаттуу инспектордук текшерүүнүн курамында катышууга;

4) керектөөчүлөрдүн кайрылуулары менен иш алып барууну жакшыртуу боюнча сунуштарды жана сунуш-көрсөтмөлөрдү, ошондой эле аныкталган кемчиликтерди четтетүү жана керектөөчүлөрдүн укуктарын

калыбына келтирүү жана мыйзамдуу кызыкчылыктарын коргоо жагында талаптарды ФКМге жөнөтүүгө;

5) ФКМге жана алардын кызмат адамдарына карата таасир этүү чараларын колдонуу жагында негиздүү сунуштарды Улуттук банктын Көзөмөл боюнча комитетине кароосуна коюу.

53. Финансылык кызматтарды сунуштоо тартибин жана сапатын текшерүү максатында, Улуттук банктын ыйгарым укуктуу түзүмдүк бөлүмү үчүнчү жактарды тартуу менен “жашыруун керектөөчү” катары атайын иш-чараларды жүргүзүүгө укуктуу.

Бул иш-чара кардарлар-керектөөчүлөрдү тейлөө үчүн бөлүнгөн жумуш убактысында, бирок финансылык жыл ичинде бир жолдудан көп эмес ФКМге жеринде баруу менен өткөрүлөт. Натыйжалар боюнча формуляр толтурулуп, ал (ушул жобонун 3-тиркемеси) ФКМдин жетекчилигине маалымдалат.

54. ФКМдин аткаруу органынын жетекчиси жана кызматкерлери Улуттук банктын ыйгарым укуктуу түзүмдүк бөлүмү менен кызматташып иш алып барууга жана керектөөчүлөрдүн кайрылууларын кароодо жардам берүүгө милдеттүү. Маалыматтарды берүүдөн баш тартуу, анык эмес маалыматтарды берүү же ушул жобонун талаптарын бузууга жол берүүлөр орун алган шартта, ФКМ жана анын кызмат адамдары Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларына ылайык жоопкерчилик тартышат.

55. ФКМ жана анын кызмат адамдары ушул жобонун ченемдерин бузууга жол берген шартта, ФКМге жана анын кызмат адамдарына карата Улуттук банк Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана Улуттук банктын ченемдик укуктук актыларында каралган таасир этүү чараларын колдонууга укуктуу.

**“Финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо жана керектөөчүлөрдүн кайрылууларын кароо тартибине карата минималдуу талаптар жөнүндө” жобого карата
1-тиркеме**

**ПОТЕНЦИАЛДУУ КРЕДИТ ТУУРАЛУУ НЕГИЗГИ МААЛЫМАТТАР
БАРАКЧАСЫ**

Бул баракча кайсыл болбосун кредит келишимин алмаштыра албайт

Кредит алууга макулдук берүүдөн мурда кылдат таанышып чыгыңыз

Финансы-кредит мекемесинин (ФКМ) аталышы	
Өтүнүч ээсинин аты-жөнү	
Кредит валютасы	
Даярдалган күнү	
Ким тарабынан даярдалган (аты-жөнү жана кызматы)	

1-БӨЛҮК. Кредит боюнча маалыматтар		
1. Кредиттин суммасы (Сиз алууга ниеттенген сумма)		
2. Номиналдык пайыздык чен	<i>(пайыздык туюндурууда)</i>	<i>(кредиттин бүтүндөй мөөнөтү ичинде абсолюттук туюндурууда)</i>
3. Жылдык эффективдүү пайыздык чен		
4. Кредитти тейлөө боюнча чыгашалар, анын ичинде:		
4.1. түрлөрү боюнча ФКМдин комиссиялык төлөмдөрү жана жыйымдары <i>(бардыгын көрсөтүү зарыл)</i>	<i>(пайыздык туюндурууда, эгерде бул кредиттик келишимде көрсөтүлсө)</i>	<i>(кредиттин бүтүндөй мөөнөтү ичинде абсолюттук туюндурууда)</i>

4.2. үчүнчү жактардын кызматтары (камсыздандыруу, нотариалдык күбөлөндүрүү жана башкалар, бардыгын көрсөтүү зарыл)	(кредиттин бүтүндөй мөөнөтү ичинде абсолюттук туюндурууда)
4.3. башкалары (бардыгын көрсөтүү зарыл)	(кредиттин бүтүндөй мөөнөтү ичинде абсолюттук туюндурууда)
5. Кредиттин (кредиттик келишимдин) мөөнөтү	
6. Төлөө аралыгы	(ай сайын, чейрек сайын же башкасы)
7. Бир жолку төлөм суммасы	(аннуитеттик төлөө шартында)

Кредиттин толук наркы = 1+2+4

Бардык төлөмдөрдөн кийин төлөнүүчү бүтүндөй сумма
(абсолюттук туюндурууда көрсөтүлөт)

2-БӨЛҮК. Башка маанилүү шарттар	
1. Кредиттик келишим шарттарын бузгандыгы үчүн үстөк акы (бардыгын көрсөтүү зарыл)	(пайыздык туюндурууда же белгилүү бир суммада)
2. Мөөнөтүндө төлөнбөгөндүгү үчүн үстөк акы аны төлөө мөөнөтү кечиктирилген учурда алынат:	_____ күнгө
3. Кредитти камсыздоо	(камсыздоо предметине карата минималдуу талаптар, күрөөнүн минималдуу наркы)
4. Кредитти төлөө ыкмасы	(аннуитет, дифференцияланган төлөмдөр же башкалар)

Ушул баракчанын 1 жана 2-бөлүктөрүндө камтылган маалымат жыйынтыкталган болуп саналбайт жана ал кредиттик келишимде өзгөртүлүшү мүмкүн.

3-БӨЛҮК. Сиздин потенциалдуу карыз алуучу катары укугуңуз

1. Сиз ФКМди жана финансылык кызматтарды эркин тандай аласыз.
2. Кредиттик келишимге же башка келишимге, макулдашууга кол коюудан баш тартууга укугуңуз бар.
3. Кредиттик келишимди түзүү тилин тандоого укуктуусуз: мамлекеттик (кыргыз тили), расмий (орус тили) же макулдашуу боюнча башка тил.
4. Бардык кошо тиркелүүчү документтери менен кредиттик келишим долбоорун колго алып, 1-3 күн ичинде ФКМдин чегинен тышкары консультация алууга укугуңуз бар.
5. Кредиттин шарттары жана наркы, төлөмдөр, кредит боюнча эсептешүү тартиби (пайыздар, туумдар, айыптык төлөмдөр), кредиттик келишим боюнча укуктар жана милдеттенмелер, тобокелдиктер, ал боюнча орун алышы ыктымал болгон кесепеттер жана жоопкерчиликтер, ошондой эле Сизге түшүнүксүз болгон кредит шарттары тууралуу так маалыматтарды жана түшүндүрмөлөрдү алууга укуктуусуз.
6. Кредиттик келишимге кол койгондон кийин, бирок акча каражаттарын айкын колго алганга чейин кредиттен акы төлөөсүз баш тартууга укугуңуз бар.

ФКМдин кызматкерлери сый акы үчүн кредит алууда көмөктөшүүгө укугу жок.

Даттануу же сунуштар менен [телефон номерин көрсөтүү зарыл] телефону аркылуу кайрылсаңыз болот же болбосо [почта дарегин көрсөтүү зарыл] дареги же [электрондук почта дарегин көрсөтүү зарыл] электрондук дареги боюнча жөнөтсөңүз болот.

ТУУРАЛЫГЫ ЖАНА
АНЫКТЫГЫ
ТАСТЫКТАЛГАН

БУЛ БАРАКЧАНЫ
АЛГАНДЫГЫМДЫ
ТАСТЫКТАЙМ

(ФКМдин өкүлүнүн аты-жөнү жана кол тамгасы)

(потенциалдуу карыз алуучунун аты-жөнү жана кол тамгасы)

“Финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо жана керектөөчүлөрдүн кайрылууларын кароо тартибине карата минималдуу талаптар жөнүндө” жобого карата 2-тиркеме

Үчүн

(ФКМдин аталышы) (отчеттук чөйрөк)

КЕРЕКТӨӨЧҮЛӨРДҮН КАЙРЫЛУУЛАРЫ БОЮНЧА ОТЧЕТУ

Келип түшкөн кайрылуулардын жалпы саны	алардын ичинен төмөнкү себептер боюнча:						Канааттандырылган кайрылуулардын саны	Канааттандырылган кайрылуулардын тартылган кайрылуулардын саны
	Укуктарын жана мыйзамдуу кызыкчылыктарын калыбына келтирүү	аманаттар	кредиттер	төлөм кызматтары (акча которуулар, төлөм карттары ж.б.)	кызмат көрсөтүүлөрдүн сапаты	Башкалар		
Бишкек шаары								
Ош шаары								
Баткен областы								
Жалал-Абад областы								
Ош областы								
Нарын областы								
Ысык-Көл областы								
Талас областы								
Чүй областы								
Бардыгы болуп								

**“Финансылык кызмат көрсөтүүлөрдү сунуштоо жана керектөөчүлөрдүн кайрылууларын кароо тартибине карата минималдуу талаптар жөнүндө” жобого карата
3-тиркеме**

“Жашыруун керектөөчү” иш-чарасын өткөрүү үчүн формуляр

Керектөөчүлөр менен иш алып баруу көрсөткүчү	Ооба	Жок
ФКМде маалымат тактасы же керектөөчүлөр үчүн зарыл маалыматтар камтылган башка булактар каралганбы?		
ФКМдин кызматкерлери сунушталуучу кызматтар жана продукттарга тиешелүү кайрылууңузду (жеке кайрылуу сыяктуу эле, аралыктан да) көңүл коюп угуштубу?		
Финансылык кызматтар жана продукттардын маанилүү шарттары менен тааныштырдыбы?		
Кызмат көрсөтүү шарттары тууралуу толук жана түшүнүктүү маалымат берип, суроолоруңузга жооп бериштиби?		
Адис Сизге аманат келишими, кредиттик келишим, күрөө келишим ж.б. боюнча тараптардын укуктары, милдеттери жана жоопкерчиликтери тууралуу түшүндүрмө бердиби?		
Кредит алуу учурунда кредиттик адис “Негизги маалыматтар баракчасын” Сиз менен биргелешип толтурдубу?		
ФКМде керектөөчүлөрдүн кайрылууларын кароонун ички жол-жобосу барбы, Сизге кайрылуу тартиби тууралуу түшүндүрмө бериштиби, өтүнүч менен кайрылган учурда, анын ичинде телефон же электрондук почта аркылуу кайрылууда көйгөйлөр жаралдыбы? ФКМде “Даттануулар жана сунуштар китеби” барбы?		
ФКМдин персоналы Сизге сылык, чыдамкайлык жана кичи пейилдик менен мамиле жасадыбы?		
ФКМдин тейлөө сапаты сизди канааттандырдыбы?		

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ТОКТОМ

Бишкек ш., Т. Үметалиев көч., 101
2015-жылдын 29-июнундагы № 36/1

Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чен өлчөмү жөнүндө

Кыргыз Республикасынын «Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» мыйзамынын 19 жана 43-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Улуттук банк Башкармасы токтом кылат:

1. Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын эсептик чени жылдык 9,50 пайыз өлчөмүндө (өзгөртүүсүз) белгиленсин.
2. Токтом 2015-жылдын 30-июнунан тартып күчүнө кирет.
3. Экономика башкармалыгы эсептик чен өлчөмү жөнүндө маалыматын Улуттук банктын расмий веб-сайтында бир жумуш күнү ичинде жайгаштырылышын камсыз кылсын.
4. Ушул токтомдун аткарылышына контролдук Кыргыз Республикасынын Улуттук банкынын Төрагасынын орун басары Н. Жениш мырзага жүктөлсүн.

Төрага

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г.Бишкек, ул. Уметалиева, 101
от 10 июня 2015 года № 31/1

Об утверждении Положения «О порядке наделения банком-нерезидентом капиталом своего филиала»

В соответствии со статьями 7 и 43 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Положение «О порядке наделения банком-нерезидентом капиталом своего филиала» (прилагается).

2. Признать утратившим силу постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении «Порядка наделения банком-нерезидентом капиталом своего филиала» от 27 апреля 2005 года № 12/8.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

4. Юридическому управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;
- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

5. Управлению методологии надзора и лицензирования довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя Председателя Национального банка Кыргызской Республики Л. Орозбаеву.

И.о. Председателя

Н. Жениш

**Приложение к постановлению
Правления Национального банка
Кыргызской Республики
от 10 июня 2015 года № 31/1**

**Положение «О порядке
наделения банком-нерезидентом капиталом
своего филиала»**

Настоящее Положение определяет порядок осуществления процедуры по наделению капиталом филиалов, открываемых и зарегистрированных на территории Кыргызской Республики банками-нерезидентами.

Настоящее Положение разработано в соответствии с Законом Кыргызской Республики «О банках и банковской деятельности в Кыргызской Республике».

1. Для получения разрешения на открытие филиала банк-нерезидент должен представить в Национальный банк Кыргызской Республики (далее – Национальный банк) документы в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

2. Банк-нерезидент должен наделить открываемый им на территории Кыргызской Республики филиал капиталом, который является основой для расчета экономических нормативов.

Экономические нормативы и порядок их расчета устанавливаются в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка и настоящим Положением.

3. Капитал, выделенный филиалу банком-нерезидентом, должен быть размещен в качестве не обремененного долгами связанного депозита в Национальном банке.

Для целей настоящего Положения связанным депозитом являются денежные средства в национальной валюте Кыргызской Республики, размещенные в Национальном банке на неограниченный срок и без выплаты процентов.

4. Филиал банка-нерезидента имеет право использовать денежные средства, размещенные в качестве связанного депозита, только для приобретения Государственных казначейских векселей и Государственных казначейских облигаций Кыргызской Республики. Размер связанного депозита, который может быть использован для приобретения Государственных казначейских векселей и Государственных казначейских облигаций Кыргызской Республики определяется по согласованию между Национальным банком и банком-нерезидентом и отражается в договоре между Национальным банком и банком-нерезидентом о размещении денежных средств в качестве связанного депозита в Национальном банке.

Приобретенные за счет денежных средств, размещенных в качестве связанного депозита в Национальном банке, Государственные казначейские векселя и Государственные казначейские облигации Кыргызской Республики, включаются в основу для расчета обязательных экономических нормативов, за исключением экономического норматива ликвидности.

Филиалу банка-нерезидента запрещается заключать РЕПО соглашения по Государственным казначейским векселям и Государственным казначейским облигациям Кыргызской Республики, приобретенных за счет денежных средств, размещенных в качестве связанного депозита в Национальном банке.

5. Данные денежные средства, размещенные в качестве связанного депозита, не могут быть отозваны до принятия решения о закрытии филиала банка-нерезидента и утверждения его ликвидационного баланса, подтверждающего отсутствие задолженности перед кредиторами филиала банка-нерезидента и служит обеспечением исполнения обязательств филиала банка-нерезидента перед кредиторами филиала банка-нерезидента.

6. Банк-нерезидент должен пополнять размер связанного депозита в сроки и в сумме не менее размера минимального уставного капитала и собственных средств, в соответствии с требованиями, установленными нормативными правовыми актами Национального банка для коммерческих банков.

7. В случае, если у филиала банка-нерезидента возникнет угроза не выполнения экономических нормативов, установленных для коммерческих банков в Кыргызской Республике, банк-нерезидент обязан довести размер связанного депозита до размеров, необходимых для приведения экономических нормативов в соответствие с требованиями, установленными нормативными правовыми актами Национального банка.

8. В случае нарушений требований настоящего Положения банком-нерезидентом Национальный банк вправе применить к филиалу банка-нерезидента, зарегистрированному на территории Кыргызской Республики, санкции, предусмотренные банковским законодательством Кыргызской Республики, вплоть до отзыва лицензии.

9. Банк-нерезидент, выражающий желание открыть филиал своего банка на территории Кыргызской Республики, должен заключить договор с Национальным банком о размещении денежных средств в качестве связанного депозита в Национальном банке. Наряду с условиями, установленными законодательством, в договор должны быть включены следующие положения:

- размер суммы связанного депозита в национальной валюте Кыргызской Республики, установленный нормативными правовыми актами Национального банка;

- указание на то, что данный связанный депозит филиала банка-нерезидента служит обеспечением исполнения обязательств филиала бан-

ка-нерезидента перед кредиторами филиала, а также то, что депозит не может быть обременен какими-либо обязательствами;

- указание размера денежных средств, направляемых на приобретение Государственных казначейских векселей и Государственных казначейских облигаций Кыргызской Республики за счет связанного депозита в Национальном банке.

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г.Бишкек, ул. Уметалиева, 101
от 10 июня 2015 года № 31/2

О внесении изменений и дополнений в некоторые постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 7 и 43 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения и дополнения в следующие постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики (прилагаются):

- «Об утверждении новой редакции Положения «О классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков» от 21 июля 2004 года № 18/3;
- «О некоторых нормативных правовых актах Национального банка Кыргызской Республики» от 30 июня 2010 года № 52/4.

2. Настоящее постановление распространяется на вновь выданные и реструктуризированные кредиты после вступления в силу настоящего постановления.

3. Юридическому управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;
- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

4. Настоящее постановление вступает в силу по истечении одного месяца со дня официального опубликования.

5. Управлению методологии надзора и лицензирования довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, специализированного финансово-кредитного учреждения ОАО «Финансовая компания кредитных союзов» и Государственного банка развития Кыргызской Республики.

6. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя Председателя Национального банка Кыргызской Республики Л. Орозбаеву.

И.о. Председателя

Н.Жениш

**Приложение к постановлению
Правления Национального банка
Кыргызской Республики
от 10 июня 2015 года № 31/2**

**Изменения и дополнения в некоторые постановления Правления
Национального банка Кыргызской Республики**

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении новой редакции Положения «О классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков» от 21 июля 2004 года № 18/3, следующие изменения и дополнения:

в Положении «О классификации активов и соответствующих отчислениях в резерв на покрытие потенциальных потерь и убытков», утвержденном вышеуказанным постановлением:

- главу 2 после пункта 2.3-1. дополнить пунктом 2.3-2. следующего содержания:

«2.3-2. Контрактное финансирование представляет собой кредитный продукт в виде краткосрочного финансирования (до одного года) оборотного капитала для исполнения обязательств клиента по договору с контрагентами.»;

- абзац второй подпункта 4.3.2. пункта 4.3. изложить в следующей редакции:

«- неполное обеспечение залогом актива, в остальном имеющего все характеристики, присущие удовлетворительным активам, либо обеспечение в рамках контрактного финансирования (например, право требование по финансируемому контракту, гарантии, дебиторская задолженность и т.д.);»;

- подпункт 5.2.2. пункта 5.2. дополнить абзацем шестым следующего содержания:

«- ухудшение финансового состояния поручителя/гаранта и/или контрагента клиента, получившего кредит в рамках контрактного финансирования.»;

- абзац пятый подпункта 5.3.2. пункта 5.3. изложить в следующей редакции:

«- неспособность, отказ клиента погасить задолженность либо высказывание намерения оплаты, но без осуществления реального погашения, и отсутствие вторичного источника для погашения актива, неспособность/отказ поручителя/гаранта и/или контрагента клиента, получившего кредит в рамках контрактного финансирования, от исполнения своих обязательств.»;

2. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О некоторых нормативных правовых актах

Национального банка Кыргызской Республики» от 30 июня 2010 года № 52/4, следующие дополнения:

в Положении «О минимальных требованиях по управлению кредитным риском в коммерческих банках и других финансово-кредитных учреждениях, лицензируемых Национальным банком Кыргызской Республики», утвержденном вышеуказанным постановлением:

- пункт 4 дополнить абзацем вторым следующего содержания:

«Контрактное финансирование представляет собой кредитный продукт в виде краткосрочного финансирования (до одного года) оборотного капитала для исполнения обязательств клиента по договору с контрагентами.».

- в пятом абзаце пункта 30 знак «;» заменить на знак «.» и дополнить предложением следующего содержания:

«В случае если обеспечением по контрактному финансированию в размере свыше 100 000 сомов является гарантия и/или право требования по контракту, банк должен проанализировать платежеспособность гаранта/контрагента заемщика как минимум за последний год, оценить риски, связанные с выполнением сторонами обязательств по данному кредиту и реализацией вторичного источника погашения, в случае невозврата кредита заемщиком.»;

- главу 4 дополнить пунктом 61-4 следующего содержания:

«61-4. При расчете норматива максимального размера риска по кредитам, не обеспеченным залогом, исключаются кредиты в форме контрактного финансирования, которые отвечают всем следующим критериям:

- остаток задолженности по кредитам в форме контрактного финансирования составляет не более 3 % от общего объема кредитного портфеля банка;

- доля просроченных кредитов, выданных в форме контрактного финансирования, в общем объеме кредитного портфеля составляет в течение последних 6 месяцев не более 1 %, а в общем объеме данных кредитов в течение последних 12 месяцев не превышает 2 %;

- расчеты между заемщиком и его контрагентами по контрактному финансированию осуществляются только через счета заемщика в данном банке;

- заемщик, получивший кредит, его гарант/поручитель (если имеется), а также контрагент данного заемщика не являются инсайдерами или аффилированными лицами банка.».

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г.Бишкек, ул. Уметалиева, 101
от 24 июня 2015 года № 35/5

О внесении изменений и дополнения в некоторые нормативные правовые акты Национального банка Кыргызской Республики

Руководствуясь статьей 43 Закона «О Национальном банке Кыргызской Республики», статьями 11 и 39-1 Закона «О банках и банковской деятельности в Кыргызской Республике», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О минимальном размере капитала (собственных средств) банков» от 11 марта 2009 года № 12/6 следующие изменения:

пункты 1-1, 1-2, 1-3 и 2 признать утратившими силу.

2. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «О минимальном размере уставного капитала коммерческих банков» от 11 марта 2015 года № 16/1 следующее дополнение:

дополнить пунктом 3-1 следующего содержания:

«3-1. Установить с 1 июля 2016 года экономический норматив по минимальному размеру капитала (собственных средств) для вновь открываемых и действующих коммерческих банков (включая требования к собственным средствам филиалов банков-нерезидентов) в размере не менее минимального размера уставного капитала, установленного для действующих коммерческих банков.».

3. Признать утратившим силу постановление Правления Национального банка «О толковании (разъяснении) пункта 1-2 постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики «О минимальном размере капитала (собственных средств) банков» от 11 марта 2009 года № 12/6» от 14 июня 2013 года № 19/3.

4. С 1 июля 2016 года признать утратившим силу постановление Правления Национального банка «О минимальном размере капитала (собственных средств) банков» от 11 марта 2009 года № 12/6.

5. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

6. Юридическому управлению:

– опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;

- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

7. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя Председателя Национального банка Кыргызской Республики Л.Орозбаеву.

Председатель

Т. Абдыгулов

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г.Бишкек, ул. Уметалиева, 101
от 24 июня 2015 года № 35/6

О внесении изменений и дополнений в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции по работе с банковскими счетами, счетами по вкладам (депозитам)» от 31 октября 2012 года №41/12

В соответствии со статьями 7 и 43 Закона «О Национальном банке Кыргызской Республики», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения и дополнения в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции по работе с банковскими счетами, счетами по вкладам (депозитам)» от 31 октября 2012 года №41/12 (прилагаются).

2. Юридическому Управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;
- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для включения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

3. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

4. Управлению методологии надзора и лицензирования довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, Государственного банка развития Кыргызской Республики, областных управлений и представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области.

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя Председателя Национального банка Кыргызской Республики Орозбаеву Л.Дж.

Председатель

Т. Абдыгулов

**Приложение к постановлению
Правления Национального банка
Кыргызской Республики
от 24 июня 2015 года № 35/6**

**Изменения и дополнения в постановление Правления
Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении
Инструкции по работе с банковскими счетами, счетами по вкладам
(депозитам)» от 31 октября 2012 года № 41/12**

Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции по работе с банковскими счетами, счетами по вкладам (депозитам)» от 31 октября 2012 года № 41/12 следующие изменения и дополнения:

В Инструкции по работе с банковскими счетами, счетами по вкладам (депозитам), утвержденной вышеуказанным постановлением:

- в первом абзаце пункта 15 после слов «по договору банковского счета» дополнить словами «, а также физическими лицами (резидентами) – сельскохозяйственными производителями в соответствии с требованиями настоящей Инструкции»;

- пункт 15 дополнить четвертым абзацем следующего содержания:

«Банк вправе открывать расчетный (текущий) счет физическим лицам (резидентам) – сельскохозяйственным производителям, являющимся собственниками земель или землепользователями, либо занимающимся животноводством, при выдаче им кредитов на цели ведения и развития сельского хозяйства в сфере растениеводства и животноводства. Предоставление данными физическими лицами документа, подтверждающего прохождение государственной регистрации\перерегистрации (свидетельства) в качестве индивидуального предпринимателя, и копии документа, подтверждающего занятие предпринимательской деятельностью без государственной регистрации (патента) не требуется. При этом физические лица обязаны представить в банк документы, удостоверяющие право землепользования, в соответствии с требованиями законодательства Кыргызской Республики или документы о наличии скота. Основная часть платежей по кредиту должна осуществляться безналичным путем.»;

- в подпункте 3 пункта 40 слова «(минимальные требования, предъявляемые к этому документу, приводятся в Приложении 2)» исключить;

- в пункте 41:

в подпункте 1 после слов «факт прохождения государственной регистрации \перерегистрации» дополнить словом «(свидетельства)»;

в подпункте 1 после слов «без государственной регистрации» дополнить словом «(патента)»;

в подпункте 3 слова «(минимальные требования, предъявляемые к этому документу, приводятся в Приложении 2)» исключить;

- в пункте 4З:

в подпункте 2 слово «Казначейства» заменить словом «казначейства»;

в подпункте 2 после слов «на открытие счета в банке» дополнить словами «для государственных органов, предприятий и учреждений, финансируемых из государственного бюджета»;

подпункт 5 дополнить предложением следующего содержания:

«В случае, если законодательством Кыргызской Республики предусмотрено предоставление лицензии после открытия счета, копия лицензии предоставляется после её получения.»;

в подпункте 6 слово «справка» заменить словом «справку».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г.Бишкек, ул. Уметалиева, 101
от 24 июня 2015 года № 35/7

О внесении изменений и дополнений в некоторые постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 7 и 43 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Внести изменения и дополнения в следующие постановления Правления Национального банка Кыргызской Республики (прилагаются):

- «Об утверждении Положения «О мерах воздействия, применяемых к банкам и некоторым другим финансово-кредитным учреждениям, лицензируемым Национальным банком Кыргызской Республики» от 19 мая 2005 года №16/2;
- «Об утверждении Инструкции «О порядке соблюдения лимитов открытой валютной позиции коммерческими банками на территории Кыргызской Республики» от 29 декабря 2004 года №36/13.

2. Настоящее постановление вступает в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования.

3. Юридическому управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;
- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики.

4. Управлению методологии надзора и лицензирования довести настоящее постановление до сведения коммерческих банков, специализированного финансово-кредитного учреждения ОАО «Финансовая компания кредитных союзов» и Государственного банка развития Кыргызской Республики.

5. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя Председателя Национального банка Кыргызской Республики Орозбаеву Л. Дж.

Председатель

Т.Абдыгулов

**Приложение к постановлению
Правления Национального банка
Кыргызской Республики
от 24 июня 2015 года № 35/7**

**Изменения и дополнения в некоторые постановления Правления
Национального банка Кыргызской Республики**

I. Внести в постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Положения «О мерах воздействия, применяемых к банкам и некоторым другим финансово-кредитным учреждениям, лицензируемым Национальным банком Кыргызской Республики» от 19 мая 2005 года № 16/2, следующие изменения и дополнения:

в Положение «О мерах воздействия, применяемых к банкам и некоторым другим финансово-кредитным учреждениям, лицензируемым Национальным банком Кыргызской Республики, утвержденном вышеуказанным постановлением:

1. В разделе «Общие положения»:

- в пятом абзаце после слов «банков» дополнить словами «и их значительных участников»;

- 5 абзац дополнить предложением следующего содержания:

«Под «должностными лицами банка» понимается термин, указанный в Законе Кыргызской Республики «О банках и банковской деятельности в Кыргызской Республике» и нормативных правовых актах Национального банка»;

- абзацы 6-12 исключить;

2. В пункте 1.1.:

- абзац «5)» подпункта 1.1.2. изложить в следующей редакции:

«5) требование о смене должностных лиц банка и запрещении дальнейшего их участия в деятельности банка (см. п. 6.9.);»;

- подпункт 1.1.2. дополнить абзацами следующего содержания:

«13) требование о приостановлении права голоса значительного участника банка по принадлежащим ему акциям на срок, определенный Национальным банком (см. п. 6.9.);»;

14) наложение запрета на значительного участника банка на дальнейшее участие в деятельности банка или его аффилированных лиц (см. п. 6.9.);»;

3. абзац «н» подпункта «3)» пункта 1.2. после слов «должностные лица» дополнить словами «или значительные участники»;

4. пункт 1.5. изложить в следующей редакции: «1.5. Предписание – обязательное к исполнению в течение установленного срока требование Национального банка, издаваемое в отношении банка, должностных лиц банка и значительных участников банка.

Предписание должно состоять из вводной, мотивировочной и резолютивной частей.

В вводной части предписания указываются дата и место вынесения предписания, наименование органа и должностного лица, издавшего предписание, факт нарушения, а также изложение положений законодательства Кыргызской Республики, в том числе нормативных правовых актов Национального банка, а также международных соглашений, которые были нарушены банком/должностными лицами/значительными участниками банка.

В мотивировочной части предписания указываются обстоятельства нарушения, установленные Национальным банком, законы и иные нормативные правовые акты, которыми руководствовался Национальный банк.

В резолютивной части предписания содержится вывод Национального банка об установлении факта нарушения, а также конкретные меры, которые должны быть предприняты банком, должностными лицами и/или значительными участниками банка и устанавливаются сроки их исполнения.

В предписании в обязательном порядке также должны быть указаны наименование банка, Ф.И.О. и занимаемая должность должностных лиц, Ф.И.О. или название значительных участников банка, допустивших нарушение, последствия нарушений (убытки и любой другой ущерб, в том числе и репутационный, который банк понес или может понести в будущем).

Комитет по надзору принимает решения, определяющие конкретные меры, которые должны быть предприняты банком и/или значительными участниками банка, и устанавливает сроки их исполнения. Заместитель Председателя Национального банка, курирующий надзорный блок, издает предписания, определяющие конкретные меры, которые должны быть предприняты должностными лицами банка и устанавливает сроки их исполнения.

После направления предписания куратор банка – сотрудник УВН или УМНЛ обеспечивают контроль за исполнением предписания в установленные сроки и предпринимает незамедлительные последующие меры в случае его невыполнения.»;

5. Таблицу 1 изложить в следующей редакции:

«Таблица 1

Классификация банков				
Общее состояние	Общий рейтинг CAMELS	Группа адекватности капитала	Управление рисками	Возможные другие факторы
Финансово стабильный банк	1 или 2	Хорошо капитализирован или адекватно капитализирован	Управление рисками в банке в значительной степени осуществляется эффективно, хотя может быть недостаточным в незначительной степени и в некоторых аспектах.	Отсутствие существенных проблем или вопросов, вызывающих значительную обеспокоенность у органа надзора, недостатки могут быть исправлены в рабочем порядке.
Потенциально-проблемный банк	3, но с соответствующим уровнем капитала	Адекватно капитализирован	Практика управления рисками недостаточна в некоторых значимых областях и поэтому находится под более пристальным вниманием надзорного органа.	Вызывает некоторую обеспокоенность органа надзора; коэффициенты по капиталу превышают минимальные уровни, но наблюдается тенденция к их снижению. Может потребоваться применение к банку мер воздействия для предотвращения ухудшения финансового состояния.

Проблемный банк	3 с дефицитом капитала или 4	Недостаточно капитализирован	Практика управления рисками недостаточна во многих значимых аспектах и требует повышенного внимания надзорного органа.	Отчетность банка свидетельствует о плохом либо ухудшающемся финансовом состоянии.
Финансовое состояние банка - критическое, высокая вероятность наступления неплатежеспособности.	4 или 5	Значительно недокапитализирован	Управление рисками в банке в значительной степени неэффективно и недостаточно.	Банк является неприбыльным (несет убытки до создания резервов на покрытие убытков).
Неплатежеспособный банк	5	Критически недокапитализирован	Банк не выявляет риски, не проводит мониторинг и контроль подверженности рискам во многих существенных аспектах.	Любая категория капитала меньше 25 процентов от требований к капиталу, установленных Национальным банком. Стоимость активов банка меньше стоимости его обязательств.

»;

5. Положение дополнить главой 4-1. в следующей редакции:

«4-1. Признание деятельности, действий (бездействия) банка, относящейся к нездоровой и небезопасной банковской практике.

4-1.1. Деятельность банка, его действия (бездействие), создающие реальную угрозу и высокую вероятность потерь или убытков для вкладчиков банка, других его кредиторов, акционеров или банковской системы, считаются нездоровой и небезопасной банковской практикой.

4-1.2. Национальный банк определяет нездоровую и небезопасную банковскую практику в каждом отдельном случае, основываясь на оценке:

- факторов и обстоятельств, сопутствующих ей;
- потенциальной угрозы для средств вкладчиков, стабильности банка и/или банковской системы в целом.

4-1.3. Наличие одного или нескольких признаков деятельности, действий (бездействия) банка, которые могут относиться к нездоровой и небезопасной банковской практике (приведены в приложении 1 к настоящему Положению, перечень которых не является исчерпывающим), также могут являться основанием для Национального банка при определении нездоровой и небезопасной банковской практики, с учетом пунктов 4-1.1 и 4-1.2.

4-1.4. Банки не должны вовлекаться в нездоровую и небезопасную банковскую практику.

4-1.5. Национальный банк может применить в отношении любого банка, деятельность которого признана нездоровой и небезопасной банковской практикой, меры воздействия, вплоть до отзыва лицензии, в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

4-1.6. УВН/УИ/УМНЛ в рамках осуществления внешнего надзора, инспектирования и лицензирования банков при обнаружении признаков деятельности, действий (бездействия) банка, которые могут относиться к нездоровой и небезопасной банковской практике, готовят соответствующие материалы, с учетом пунктов 4-1.2. и 4-1.3., для рассмотрения и обсуждения на Комитете по надзору Национального банка вопроса о признании деятельности, действий (бездействия) банка, относящейся к нездоровой и небезопасной банковской практике.

4-1.7. Комитет по надзору Национального банка на основании информации, предоставленной УВН/УИ/УМНЛ признает, что действия (бездействия) банка относятся к нездоровой и небезопасной банковской практике.

4-1.8. По итогам рассмотрения Комитетом по надзору Национального банка информации, указанной в пункте 4-1.6, Комитет по надзору Национального банка в рамках компетенции, определенной нормативными правовыми актами Национального банка, принимает решение о применении соответствующей меры воздействия в отношении банка и/или должностного лица банка, действия (бездействия) которого относятся к нездоровой и небезопасной банковской практике.

4-1.9. В случае если принятие соответствующей меры воздействия в отношении банка и/или должностного лица банка, действия (бездействия) которого относятся к нездоровой и небезопасной банковской практике, относится к компетенции Правления Национального банка, то УВН/УИ/УМНЛ готовит соответствующие материалы на Правление Национального банка с учетом итогов рассмотрения данного вопроса Комитетом по надзору Национального банка. Правление Национального банка в рамках компетенции, определенной нормативными правовыми

актами Национального банка, может принять решение о применении соответствующей меры воздействия в отношении банка, действия (бездействия) которого относятся к нездоровой и небезопасной банковской практике.»;

6. Пункт 6.9. изложить в следующей редакции:

«6.9. Меры воздействия к должностным лицам и/или значительным участникам банка

6.9.1. Национальный банк предъявляет требование о смене должностного лица банка при установлении соответствующими структурными подразделениями надзорного блока Национального банка следующих фактов в отношении должностного лица банка:

1) нарушения банковского законодательства и/или нормативных правовых актов Национального банка, повлекшие существенные финансовые потери и/или репутационные риски;

2) создание ситуации или инициирование действий, которые подвергают банк риску потерь и ставят под угрозу финансовую стабильность банка и интересы его вкладчиков;

3) участие в деятельности (действии/бездействии), которая характеризуется как нездоровая и небезопасная банковская практика;

4) осуществление или вовлечение в деятельность, нарушающую законодательство Кыргызской Республики и/или нормативные правовые акты Кыргызской Республики по вопросам противодействия финансированию терроризма и легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем;

5) злоупотребление своим должностным положением;

6) фактов, свидетельствующих о ненадлежащей деловой репутации или о профессиональной некомпетентности, которые не вызывают доверия, необходимого для занятия своей должности.

6.9.2. Комитет по надзору по представлению УВН, и/или УИ, и/или УМНЛ рассматривает и принимает решение о предъявлении следующих обязательных к исполнению требований:

- о временном отстранении должностного лица от занимаемой должности в банке в случае возбуждения уголовного дела в отношении должностного лица банка;

- об отстранении должностного лица от занимаемой должности в банке в случае признания лица виновным в совершении уголовного преступления;

- о смене всех или некоторых должностных лиц и запрещении дальнейшего их участия в деятельности банка;

- о прекращении полномочий должностного лица, которое втягивает банк в деятельность, угрожающую его надежности и стабильности, а также при обнаружении фактов несоблюдения банком банковского законодательства или нормативных актов Национального банка, повлекших или которые могут повлечь значительные финансовые потери и/или репутационные риски;

- об аннулировании ранее выданного лицу (заявителю) согласия на приобретение контрольного пакета акций, если станут известны и подтверждены факты нарушения им статьи 44 Закона Кыргызской Республики «О банках и банковской деятельности в Кыргызской Республике». Любое распоряжение акциями, в том числе их реализация, должно быть осуществлено в сроки, указанные в решении Комитета по надзору.

6.9.3. Национальный банк предъявляет требование к значительному участнику банка о приостановлении права голоса по принадлежащим значительному участнику акциям банка или о наложении запрета на дальнейшее участие значительного участника банка в его деятельности, в случае установления соответствующими структурными подразделениями надзорного блока Национального банка в отношении значительного участника банка фактов, указанных в пункте 6.9.1.

6.9.4. Решение о предъявлении требования о приостановлении права голоса по принадлежащим значительному участнику акциям банка или наложении запрета значительному участнику банка на дальнейшее участие в деятельности банка принимается Комитетом по надзору.

При выявлении фактов, указанных в пункте 6.9.1 настоящего Положения, Комитет по надзору принимает постановление/письменное предписание, содержащее требование о приостановлении/прекращении осуществления значительным участником прямого или косвенного влияния на руководство или политику банка (включая прямое или косвенное осуществление права голоса) и сокращении своего участия в уставном капитале банка до уровня ниже, чем предполагается значительное участие, в течение установленного периода времени. В этом случае значительный участник банка обязан приостановить/прекратить осуществление прямого или косвенного влияния на руководство или политику банка (включая прямое или косвенное осуществление права голоса) и лишается права голоса на собрании акционеров по принадлежащим ему акциям. В постановлении/письменном предписании относительно лишения значительного участника банка права голоса на собрании акционеров могут быть указаны отдельные вопросы, по которым у него сохраняется право голоса, в случае отсутствия кворума (например, вопрос об увеличении капитала).

Значительный участник банка обязан продать свою долю в течение периода времени, определенного Национальным банком. В противном случае Национальный банк обращается в суд о принудительном отчуждении акций указанного лица.

6.9.5. Никто не может оставаться в должности или участвовать в деятельности банка, если решения, указанные в пунктах 6.9.2. и 6.9.4., приняты Национальным банком в отношении данного лица.

6.9.6. Обжалование мер и санкций Национального банка не приостанавливает их исполнение.»;

7. Второй абзац пункта 7.6 исключить;

8. Пункт 7.10. изложить в следующей редакции:

«7.10. За несоблюдение резервных требований с банка взыскивается плата в соответствии с нормативными правовыми актами Национального банка.».

9. Приложение 1 изложить в следующей редакции:

**«Приложение 1
к Положению о мерах воздействия,
применяемых к банкам и некоторым
другим ФКУ, лицензируемым
Национальным банком**

**Признаки деятельности, действий (бездействия) банка, которые
могут относиться к нездоровой и небезопасной банковской
практике:**

1. Неспособность Совета директоров и Правления банка обеспечить адекватный контроль и руководство в целях предотвращения нездоровой и небезопасной банковской практики и нарушения законодательства Кыргызской Республики.

2. Действие (бездействие) должностных лиц, в том числе и лиц, осуществляющих наблюдательные функции за деятельностью банка, которое привело к нарушению законодательства Кыргызской Республики и нормативных правовых актов Национального банка, к значительному ухудшению финансового состояния банка.

3. Отсутствие соответствующих действий со стороны общего собрания акционеров и/или Совета директоров и/или Правления по смене, отстранению, временному отстранению и прекращению полномочий должностных лиц банка, к которым Национальным банком были выставлены соответствующие требования.

4. Создание неадекватного резерва на покрытие потенциальных потерь и убытков по активам и забалансовым обязательствам.

5. Неспособность вести учет в соответствии с МСФО и нормативными правовыми актами Национального банка.

6. Несоблюдение норм банковского законодательства, в результате которых возникли риски (в том числе риск потери репутации), повлиявшие или которые могут повлиять на стабильную деятельность банка.

7. Проведение операций, подпадающих под критерии подозрительных операций и/или не имеющих явного экономического смысла (независимо от их количества) и/или нарушение требований законодательства Кыргызской Республики о противодействии финансированию терроризма (экстремизма) и легализации (отмыванию) доходов, полученных преступным путем.

8. Несоответствие системы внутреннего контроля, включая деятельность службы внутреннего аудита и риск-менеджера, требованиям нормативных правовых актов Национального банка.

9. Проведение банком операций с инсайдерами и аффилированными лицами банка или принятие решения уполномоченными органами/лицами банка по проведению данных операций с нарушением требований нормативных правовых актов Национального банка, в том числе принципа беспристрастности.

10. Осуществление деятельности, для которой в банке отсутствуют квалифицированные и опытные сотрудники.

11. Осуществление банковской деятельности при отсутствии соответствующих политик и процедур, или их несоответствие требованиям Национального банка, или когда деятельность банка не соответствует политикам и процедурам, или политики и процедуры не соответствуют масштабам деятельности и уровню рисков банка.

12. Несоответствие проводимых банком операций стандартам Шариата (для банка, осуществляющего операции в соответствии с исламскими принципами банковского дела и финансирования).

13. Предоставление кредитов клиентам с нарушением требований законодательства Кыргызской Республики, нормативных правовых актов Национального банка, а также внутренних политик/процедур банка, и/или когда клиент при получении нового кредита имеет невыполненные обязательства перед этим банком или каким-либо другим банком, или предоставление кредитов заемщикам с неоднократной пролонгацией кредитов и нестабильным финансовым положением.

14. Значительное ухудшение качества активов банка в связи с увеличением объема просроченных кредитов и/или их доли в общем объеме кредитного портфеля.

15. Практика кредитного администрирования, включая процедуры предоставления кредитов и процедуры мониторинга, имеет серьезные и значительные недостатки.

16. Кредитная документация не сформирована надлежащим образом, в том числе в кредитных досье отсутствует важная юридическая, финансовая и залоговая документация.

17. Допущение систематических (2 и более раза в течение 12 последовательных календарных месяцев) нарушений банковского законодательства Кыргызской Республики.

18. Невыполнение в установленные Национальным банком сроки предписаний об устранении нарушений.

19. Банком не соблюдаются экономические нормативы по адекватности капитала и банком не предпринимаются меры по приведению в соответствие экономических нормативов по адекватности капитала с требованиями Национального банка.

20. Капитал банка недостаточен для покрытия потерь, связанных с присущими банку рисками. Учредители, несмотря на предварительное предупреждение, не пополняют капитал и/или не предпринимают меры по его пополнению в течение срока, определенного Национальным банком.

21. Капитал любой категории у банка составляет менее 25 процентов от нормативных требований или есть угроза невыполнения минимальных требований по капиталу, установленных Национальным банком.

22. Выплата дивидендов в нарушение законодательства Кыргызской Республики и/или несмотря на приостановление/ограничение по выплате дивидендов.

23. Банк имеет недостаточный уровень ликвидности для своевременного выполнения обязательств.

24. Несвоевременное, неполное или недостоверное представление в Национальный банк отчетов, а также других официально запрашиваемых документов и сведений.

25. Проведение банком операций, запрещенных законодательством Кыргызской Республики, либо не предусмотренных лицензией, но подлежащих лицензированию Национальным банком.».

II. В постановление Правления Национального банка Кыргызской Республики «Об утверждении Инструкции «О порядке соблюдения лимитов открытой валютной позиции коммерческими банками на территории Кыргызской Республики» от 29 декабря 2004 года № 36/13, внести следующее изменение:

в Инструкцию «О порядке соблюдения лимитов открытой валютной позиции коммерческими банками на территории Кыргызской Республики», утвержденную вышеуказанным постановлением:

- пункт 5.1 изложить в следующей редакции: «5.1. В случае нарушения банком по состоянию на конец каждого операционного дня установленных лимитов открытой валютной позиции, Национальный банк Кыргызской Республики применяет санкции в виде взыскания денежного штрафа в размере 5 % от суммы нарушения, но не более 1 % от размера оплаченного уставного капитала банка.».

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г.Бишкек, ул. Уметалиева, 101
от 24 июня 2015 года № 35/10

Об утверждении Положения «О минимальных требованиях к порядку предоставления финансовых услуг и рассмотрения обращений потребителей»

В соответствии со статьями 7 и 43 Закона Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Утвердить Положение «О минимальных требованиях к порядку предоставления финансовых услуг и рассмотрения обращений потребителей» (прилагается).

2. Юридическому управлению:

- опубликовать настоящее постановление на официальном сайте Национального банка Кыргызской Республики;
- после официального опубликования направить настоящее постановление в Министерство юстиции Кыргызской Республики для внесения в Государственный реестр нормативных правовых актов Кыргызской Республики;
- довести настоящее постановление до сведения соответствующих структурных подразделений, областных управлений и представительства Национального банка Кыргызской Республики в Баткенской области, коммерческих банков, микрофинансовых организаций, кредитных союзов, ОЮЛ «Союз банков Кыргызстана» и «Ассоциация МФО».

3. Настоящее постановление вступает в силу с 1 сентября 2015 года.

4. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на Председателя Национального банка Кыргызской Республики Т.Абдыгулова.

Председатель

Т.Абдыгулов

**Приложение к постановлению
Правления Национального банка
Кыргызской Республики
от 24 июня 2015 года № 35/10**

**ПОЛОЖЕНИЕ
О МИНИМАЛЬНЫХ ТРЕБОВАНИЯХ К ПОРЯДКУ ПРЕДОСТАВЛЕНИЯ
ФИНАНСОВЫХ УСЛУГ И РАССМОТРЕНИЯ ОБРАЩЕНИЙ
ПОТРЕБИТЕЛЕЙ**

Глава 1. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Настоящее Положение устанавливает минимальные требования к деятельности банков, микрофинансовых организаций, кредитных союзов и иных финансово-кредитных учреждений, лицензируемых и регулируемых Национальным банком (далее - ФКУ), по предоставлению финансовых услуг и рассмотрению обращений потребителей данных услуг, а также определяет компетенцию и порядок взаимодействия Национального банка с ФКУ в сфере защиты прав потребителей финансовых услуг.

2. Настоящее Положение разработано в целях защиты прав и законных интересов потребителей финансовых услуг в соответствии с Гражданским кодексом Кыргызской Республики, законами Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики», «О банках и банковской деятельности в Кыргызской Республике», «О микрофинансовых организациях в Кыргызской Республике», «О кредитных союзах», «О порядке рассмотрения обращений граждан» и другими нормативными правовыми актами Кыргызской Республики.

3. Для целей настоящего Положения используются следующие понятия:

1) Национальный банк – Национальный банк Кыргызской Республики;
2) уполномоченное структурное подразделение Национального банка – структурное подразделение Национального банка, уполномоченное осуществлять мероприятия по защите прав и законных интересов потребителей финансовых услуг;

3) финансовые услуги – услуги, предоставляемые ФКУ в соответствии с законодательством Кыргызской Республики;

4) потребитель финансовых услуг – любое физическое лицо, в том числе индивидуальный предприниматель, пользовавшееся, пользующееся или намеревающееся воспользоваться финансовыми услугами;

5) обращение – устное или письменное обращение (заявление, предложение, жалоба) потребителя в ФКУ по поводу финансовой услуги;

6) процедура рассмотрения обращений – утвержденная исполнительным органом ФКУ внутренняя процедура рассмотрения обращений по

требителей, включающая все стадии от поступления до рассмотрения их по существу;

7) ответственный работник ФКУ – работник (дублер) в головном офисе или филиале ФКУ, ответственный за прием, регистрацию и рассмотрение обращений потребителей, и контакты с потребителями;

8) книга жалоб и предложений – специальная книга для фиксации жалоб и предложений потребителей для их последующего рассмотрения в установленном порядке;

9) тайный потребитель – специальное мероприятие, организованное уполномоченным структурным подразделением Национального банка по проверке порядка и качества предоставления финансовых услуг.

4. При предоставлении финансовых услуг и рассмотрении обращений потребителей ФКУ руководствуются следующими основными принципами:

1) законность, честность, добросовестность, прозрачность, разумность, справедливость, социальная ответственность;

2) уважение и обеспечение прав и законных интересов потребителей, партнерское отношение к ним;

3) обязательность рассмотрения обращений и предоставление результатов их рассмотрения;

4) своевременность, объективность и полнота рассмотрения обращений;

5) равенство потребителей при рассмотрении обращений;

6) обеспечение сохранности и неразглашение сведений, составляющих банковскую тайну.

5. Рассмотрение обращений потребителей осуществляется бесплатно. ФКУ не вправе лишать или каким-либо образом ограничивать потребителей в возможности обращаться к ним. Отказ в принятии обращений не допускается.

Глава 2. ТРЕБОВАНИЯ К ПОРЯДКУ ПРЕДОСТАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫХ УСЛУГ

6. Взаимоотношения ФКУ с потребителями строятся в соответствии с гражданским законодательством Кыргызской Республики. Потребители свободны в выборе ФКУ и финансовых услуг.

7. В соответствии с законодательством ФКУ обязаны по требованию потребителя предоставить ему возможность ознакомления с уставом, а также с лицензией (свидетельством) и финансовой отчетностью.

8. Общие условия предоставления финансовых услуг являются открытой информацией и не могут быть предметом коммерческой или банковской тайны. Информация о комиссионных вознаграждениях, тарифах и процентных ставках за оказание финансовых услуг должна быть открытой и доступной для потребителей.

9. До заключения любого договора на оказание финансовых услуг

потребителю должно быть обеспечено полное раскрытие информации о предоставляемых услугах. Отказ в предоставлении информации об условиях и стоимости предоставляемых услуг не допускается. ФКУ обязаны принять все меры для того, чтобы довести до сведения потребителя информацию об условиях предоставляемых услуг, рисках, связанных с ними, предусмотренных законодательством последствиях и ответственности.

10. Информация об изменении общих условий предоставления финансовых услуг, за исключением информации о процентных ставках и курсе обмена валют, должна публиковаться в средствах массовой информации либо на интернет-сайтах не менее чем за тридцать календарных дней до вступления их в силу, а также постоянно размещаться на информационных стендах ФКУ. Информация об изменениях процентных ставок и курса обмена валют публикуется незамедлительно.

11. Договоры, заключаемые с потребителями, должны соответствовать Гражданскому кодексу, законам Кыргызской Республики и нормативным правовым актам Национального банка. Тексты договоров должны быть напечатаны одинаковым шрифтом не менее двенадцатого размера, изложены предельно ясно и доступно для восприятия и понимания потребителями. По выбору потребителя текст договора составляется на государственном или официальном языке. По усмотрению ФКУ текст договора может быть переведен на другой язык с обязательным составлением экземпляра договора на государственном или официальном языке, который имеет преимущественную силу.

12. ФКУ по требованию потребителя предоставляет ему для ознакомления информацию об общих условиях предоставления финансовых услуг, в том числе:

- 1) порядок предоставления финансовых услуг потребителям;
- 2) права и обязанности ФКУ и потребителя, их ответственность;
- 3) ставки, тарифы и комиссионные вознаграждения по операциям ФКУ;
- 4) предельные величины ставок и условия выплаты вознаграждений по депозитам и кредитам;
- 5) предельные суммы и сроки принимаемых депозитов и предоставляемых кредитов;
- 6) требования к принимаемому ФКУ обеспечению по кредитам;
- 7) порядок рассмотрения обращений (жалоб) потребителей, возникающих в процессе предоставления финансовых услуг;
- 8) иные условия, требования и ограничения, которые ФКУ считает необходимым включить в общие условия предоставления финансовых услуг.

13. ФКУ не вправе устанавливать для вкладчиков какие-либо ограничения, не предусмотренные законодательством. Одностороннее изменение ФКУ условий договора банковского вклада не допускается, если это ущемляет права и законные интересы вкладчика.

14. ФКУ до заключения договора банковского вклада предоставляет потребителю в устной форме следующую информацию:

- 1) вид вклада (до востребования, срочный, условный);
- 2) срок вклада (при наличии);
- 3) минимальную сумму вклада;
- 4) ставки вознаграждения;
- 5) условия продления срока вклада без заключения дополнительного соглашения;
- 6) возможность пополнения вклада (капитализации);
- 7) условия полного или частичного досрочного изъятия вклада;
- 8) установленный законом размер гарантийной суммы вклада.

15. ФКУ до заключения кредитного договора предоставляет потребителю в устной форме следующую информацию:

- 1) срок предоставления кредита;
- 2) предельная сумма и валюта кредита, в том числе возможные валютные риски;
- 3) размер ставки процента в годовом номинальном выражении, а также размер годовой эффективной процентной ставки на дату обращения потребителя;
- 4) исчерпывающий перечень и размеры комиссий, тарифов и иной платы, связанной с получением и обслуживанием кредита;
- 5) ответственность и риски потребителя в случае невыполнения обязательств по кредитному договору;
- 6) ответственность залогодателя, поручителя (гаранта) и иного лица, являющегося стороной кредитного договора.

16. При первоначальном обращении потребителя–потенциального заемщика для получения кредита ФКУ в обязательном порядке на бесплатной основе совместно с потребителем заполняет листок ключевых данных согласно приложению 1 к настоящему Положению и предоставляет его потребителю. Потребитель вправе оставить заполненный листок ключевых данных у себя для сравнения информации по услугам других ФКУ.

Обращение в настоящем пункте не считается заявкой на получение кредита.

17. Кредитный договор должен соответствовать законодательству Кыргызской Республики и содержать все обязательные требования, предъявляемые законом и нормативными правовыми актами Национального банка.

18. В период обслуживания кредита ФКУ по устному или письменному запросу заемщика в течение пяти рабочих дней со дня получения запроса, безвозмездно, но не чаще одного раза в месяц, предоставляет ему устную или письменную информацию:

- 1) о сумме денежных средств, выплаченных по кредиту;
- 2) о размере и сроках очередных платежей;
- 3) о размере просроченной задолженности;

4) о распределении поступающих денежных средств в счет погашения задолженности по кредиту;

5) о размере причитающейся к погашению суммы в случае частичного или полного досрочного погашения кредита;

6) об остатке долга по основной сумме;

7) о лимите кредитования.

19. ФКУ осуществляет взыскание задолженности по кредиту в порядке и на основаниях, предусмотренных законодательством и кредитным договором.

В целях взыскания задолженности по кредиту ФКУ надлежащим образом уведомляет заемщика о необходимости погашения задолженности и о последствиях невыполнения обязательств по кредиту. Уведомление о задолженности должно содержать краткую информацию для заемщика о размере задолженности с указанием суммы основного долга, начисленных процентов, комиссии, неустойки, других выплат (при наличии). Не допускается вручение уведомлений и осуществление устных напоминаний по телефону с 22 часов до 6 часов по местному времени.

20. Уступка требования по кредиту может быть произведена исключительно другому ФКУ с согласия заемщика (должника). Не допускается включать в кредитный договор право ФКУ (кредитора) на уступку требования по кредиту, независимо от согласия заемщика. Уступка требования по кредиту оформляется отдельным соглашением.

21. При осуществлении кредитования потребителей ФКУ обязаны соблюдать принципы ответственного кредитования: добросовестность, прозрачность, достоверность, партнерское отношение, учет экономических интересов и возможностей, а также обеспечить безусловное выполнение следующих требований:

1) номинальная и эффективная процентные ставки по кредиту не должны превышать значения декларируемых (публикуемых) процентных ставок на дату выдачи кредита. Процентные платежи начисляются по номинальной ставке на уменьшающийся остаток основной суммы кредита;

2) до заключения кредитного договора должна быть раскрыта исчерпывающая информация об условиях предоставления кредита, включая информацию о полной стоимости кредитного продукта;

3) до заключения кредитного договора должна быть тщательно изучена реальная платежеспособность заемщика, в том числе его личные данные, показатели занятости, доходы членов семьи которые учитываются в анализе, объемы расходов, количество иждивенцев и другие показатели;

4) заемщику должны быть разъяснены последствия неисполнения или ненадлежащего исполнения принятых им обязательств и ответственность по кредитному договору;

5) запрещается включение в условия кредитного договора дополнительных сборов, комиссионных и других платежей, помимо публикуемых или предусмотренных законодательством Кыргызской Республики, а так-

же иных сопутствующих услуг на платной основе, вне зависимости от договоренности с заемщиком;

6) кредитный договор должен предусматривать право клиента на безвозмездной основе отказаться от получения кредита в период после заключения договора и до момента получения клиентом денежных средств либо осуществления платежа в оплату за имущество по лизингу;

7) кредитный договор должен предусматривать право клиента на досрочное погашение кредита (лизинга) в любое время без взимания штрафных санкций, при условии предварительного письменного уведомления об этом ФКУ за тридцать календарных дней;

8) максимальная сумма начисленной неустойки (пени, штрафов) по просроченной кредитной задолженности не может превышать значения, установленного законодательством;

9) единственное жилое помещение, выступающее предметом залога, подлежит взысканию исключительно в судебном порядке и реализуется через публичные торги, за исключением случаев, предусмотренных законодательством;

10) ФКУ не вправе в одностороннем порядке изменять условия кредитного договора, если это ухудшает права и/или увеличивает обязанности заемщика.

22. При рекламировании, публикации и распространении информации о стоимости кредитных продуктов необходимо указывать как номинальные, так и эффективные ставки процентов, а также размеры комиссионного вознаграждения.

23. Не допускается использование кредитных продуктов, искажающих стоимость услуг и предусматривающих индексирование платежей по кредиту, в привязке к валюте, отличной от валюты кредитного договора.

Глава 3. ТРЕБОВАНИЯ К ПОРЯДКУ РАССМОТРЕНИЯ ОБРАЩЕНИЙ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ

24. ФКУ обязано иметь процедуру рассмотрения обращений. Процедура рассмотрения обращений должна соответствовать настоящему Положению, законодательству и нормативным правовым актам Национального банка. Информация о наличии в ФКУ процедуры рассмотрения обращений, а также книги жалоб и предложений должна быть размещена на видном и доступном для обозрения потребителей месте (информационные стенды и т.п.). Электронная версия процедуры рассмотрения обращений должна быть также размещена на официальном интернет-сайте ФКУ (при наличии). По требованию потребителя ФКУ обязано разъяснить ему установленный порядок рассмотрения обращений.

25. Обращение потребителя рассматривается в ФКУ в порядке, установленном внутренней процедурой. ФКУ обязано обеспечить объективное, всестороннее и своевременное рассмотрение обращений и по его результатам информировать заявителей в установленном порядке.

26. Обращения потребителей могут быть как устными (по телефону и личном приеме), так и письменными, поступившими нарочно, почтовой связью, на электронную почту ФКУ или изложенные в книге жалоб и предложений.

Все поступившие письменные обращения потребителей первоначально рассматриваются руководителем, иным уполномоченным членом исполнительного органа ФКУ или руководителем филиала ФКУ. Порядок их последующего рассмотрения устанавливается процедурой рассмотрения обращений.

27. В головном офисе и филиалах ФКУ назначаются ответственные работники по работе с обращениями потребителей.

В целях непрерывности и оперативности работы с потребителями ФКУ обязано обеспечить возможность их обращений в любом своем офисе.

28. Ответственный работник регистрирует письменные обращения потребителей в журнале учета обращений, передает их на рассмотрение руководства ФКУ и осуществляет контроль над своевременной подготовкой ответа потребителю. ФКУ обязано вести статистическую базу данных по всем обращениям потребителей для собственных аналитических целей и представления отчетности в Национальный банк.

29. Ответственный работник или иной работник ФКУ предоставляет потребителю устные консультации по телефону, при необходимости соединяет его по телефону с другими работниками ФКУ по компетентности, оказывает содействие в составлении письменного обращения и осуществляет иные функции, предусмотренные процедурой рассмотрения обращений.

30. Любой территориальный офис ФКУ, кроме головного и филиала, после принятия обращения потребителя передает его ответственному работнику головного офиса или филиала ФКУ для регистрации и рассмотрения в установленном порядке.

31. Книга жалоб и предложений должна находиться в каждом офисе ФКУ (головной, филиал, сберкасса и другие). Книга жалоб и предложений должна быть пронумерована, прошнурована, заверена подписью и скреплена печатью ФКУ. Ответственный работник ФКУ ежедневно в конце дня снимает информацию из книги жалоб и предложений, регистрирует на следующий день и передает на рассмотрение руководства в порядке, установленном процедурой. Работники других офисов ФКУ (за исключением головного и филиалов) ежедневно в конце дня снимают информацию из книги жалоб и предложений и передают ответственному работнику ФКУ для регистрации и рассмотрения в установленном порядке.

32. Во всех обращениях потребителей независимо от формы в обязательном порядке должны указываться фамилия, имя, отчество потребителя, адрес, контактные данные и изложена суть обращения. В письменных обращениях проставляется личная подпись потребителя и дата обращения.

33. Письменное обращение потребителя, в которой не указаны личные и контактные данные, а также почтовый адрес, по которому должен быть направлен ответ, признается анонимным и рассмотрению не подлежит.

Письменное обращение потребителя, в котором содержатся нецензурные либо оскорбительные выражения, угрозы жизни, здоровью и имуществу работника ФКУ, а также членов его семьи, может быть оставлено без рассмотрения.

34. Руководитель или иные уполномоченные члены исполнительного органа ФКУ, а также руководители филиалов ФКУ обязаны проводить личный прием потребителей в соответствии с утвержденным графиком, размещенным на официальном сайте (при наличии) и на информационных стендах ФКУ. При личном приеме ведется протокол встречи, подписываемый потребителем, либо после обязательного уведомления потребителя осуществляется аудио- или видеозапись встречи.

35. Личный прием потребителей проводится также ответственным работником ФКУ на постоянной основе. Личный прием потребителей в ФКУ осуществляется в зоне, доступной для клиентов, как правило, в специально отведенном помещении (общественная приемная).

36. При личном приеме потребитель предъявляет документ, удостоверяющий его личность.

37. При устном обращении по телефону, после предварительного уведомления потребителя, может быть проведена аудиозапись беседы для использования при рассмотрении обращения.

38. В случае если изложенный в устном обращении потребителя вопрос не требует дополнительного изучения или проведения дополнительной проверки, ответ на обращение может быть дан оперативно, в устной форме, по телефону или в ходе личного приема.

Если вопрос, изложенный в устном обращении, не может быть рассмотрен в оперативном порядке и требует дополнительного изучения, потребителю предлагается изложить обращение в письменной форме с приложением подтверждающих документов.

39. Письменное обращение потребителя, поступившее нарочно, почтовой связью или на электронную почту ФКУ, либо принятое в ходе личного приема, подлежит регистрации в течение одного рабочего дня.

40. В случае поступления обращения по электронной почте ФКУ не позднее следующего рабочего дня направляет на адрес электронной почты потребителя подтверждение о получении обращения либо потребитель извещается по телефону.

41. Не допускается поручение рассмотрения обращения работнику ФКУ, действия или бездействие которого обжалуются.

42. Обращение потребителя, поступившее в ФКУ, рассматривается в течение десяти рабочих дней со дня ее регистрации, за исключением случаев, предусмотренных настоящим Положением. В случае если для рассмотрения обращения потребителя необходимо проведение допол-

нительной проверки или принятия других мер, срок рассмотрения может быть продлен руководителем или иным уполномоченным членом исполнительного органа ФКУ, руководителем филиала на десять рабочих дней, о чем сообщается потребителю.

43. Ответ на письменное обращение потребителя подписывается руководителем или уполномоченным членом исполнительного органа ФКУ, или руководителем филиала ФКУ, и должен содержать четкое обоснование относительно удовлетворения (полного или частичного), отказа в удовлетворении обращения или разъяснение прав и обязанностей потребителя. Ответ должен содержать информацию об ответственном исполнителе и его контактные данные. При необходимости к ответу прилагаются заверенные копии документов.

44. Ответ ФКУ потребителю по результатам рассмотрения обращения дается на языке обращения - государственном или официальном языке Кыргызской Республики.

45. В случае если в ФКУ письменно обратились несколько потребителей (коллективное обращение), то ответ направляется на тот адрес, который указан в обращении первым, если иное не указано в самом обращении.

46. В случае обоснованности и правомерности обращения потребителя ФКУ принимает меры по устранению нарушений, восстановлению прав и законных интересов потребителя либо принятию иных соответствующих мер.

47. В случае если в обращении содержатся вопросы, рассмотрение которых не входит в законную компетенцию ФКУ, потребителю дается разъяснение о том, куда и в каком порядке ему следует обратиться.

48. Повторные обращения потребителей, в которых не приводятся новые доводы или обстоятельства, могут быть оставлены без рассмотрения при условии, что по предыдущим обращениям даны исчерпывающие ответы и приняты все необходимые меры.

49. Все письменные обращения потребителей без исключения должны регистрироваться в журнале учета обращений потребителей, в котором указывается фамилия, имя, отчество потребителя, его почтовый адрес (адрес проживания) и контактные данные, дата получения, краткое описание сути обращения, информация о принятом решении и иные сведения в соответствии с процедурой рассмотрения обращений.

Журнал учета обращений потребителей должен быть пронумерован, прошнурован, заверен подписью и скреплен печатью ФКУ. Допускается ведение журнала в электронной форме при условии обеспечения полной конфиденциальности и сохранности сведений. Журнал хранится не менее 5 лет.

50. В целях предупреждения возникновения нарушений прав и законных интересов потребителей, повышения качества предоставляемых услуг, а также улучшения организации работы с обращениями потребителей, ФКУ обязано обеспечить надлежащий внутренний контроль за по-

рядком рассмотрения обращений, а также на постоянной основе:

1) проводить мониторинг, анализ и обобщение обращений потребителей для выявления и устранения причин, которые явились основанием для обращений;

2) выработать рекомендации по улучшению организации работы с обращениями потребителей;

3) разрабатывать для руководства ФКУ предложения о принятии необходимых мер по устранению выявленных нарушений и превентивных мерах по недопущению таких нарушений в деятельности ФКУ.

Глава 4. КОМПЕТЕНЦИЯ НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ФКУ

51. ФКУ до 20 числа месяца, следующего за отчетным кварталом, обязано представлять в уполномоченное структурное подразделение Национального банка отчет об обращениях потребителей, подписанный руководителем исполнительного органа ФКУ (приложение 2 к настоящему Положению).

52. В целях выполнения функций по защите прав потребителей уполномоченное структурное подразделение Национального банка вправе:

1) письменно запрашивать от ФКУ любую необходимую информацию;

2) встречаться с представителями ФКУ для выяснения и уточнения вопросов, указанных в обращениях потребителей;

3) участвовать в составе комплексной или целевой инспекторской проверки ФКУ по вопросам защиты прав и законных интересов потребителей;

4) направлять в ФКУ предложения и рекомендации по улучшению работы с обращениями потребителей, а также требования по устранению выявленных нарушений и восстановлению прав и законных интересов потребителей;

5) вносить Комитету по надзору Национального банка мотивированное представление о применении мер воздействия в отношении ФКУ и их должностных лиц.

53. В целях проверки состояния порядка и качества предоставления финансовых услуг уполномоченное структурное подразделение Национального банка вправе проводить специальное мероприятие «тайный потребитель», с правом привлечения третьих лиц.

Данное мероприятие проводится посредством посещения ФКУ в рабочее время, отведенное для обслуживания клиентов-потребителей, но не более одного раза в течение финансового года. По результатам заполняется формуляр (приложение 3 к настоящему Положению) и доводится до сведения руководства ФКУ.

54. Исполнительное руководство и работники ФКУ обязаны сотрудничать и оказывать уполномоченному структурному подразделению Национального банка необходимое содействие и помощь в рассмотре-

нии обращений потребителей. Отказ в предоставлении информации, предоставление недостоверной информации либо иное нарушение требований настоящего Положения влечет ответственность ФКУ и его должностных лиц в соответствии с законодательством Кыргызской Республики и нормативными правовыми актами Национального банка.

55. В случае нарушения ФКУ и его должностными лицами норм настоящего Положения Национальный банк вправе применить в отношении ФКУ и его должностных лиц меры воздействия, предусмотренные законодательством Кыргызской Республики и нормативными правовыми актами Национального банка.

Приложение 1
к Положению «О минимальных требованиях
к порядку предоставления финансовых услуг
и рассмотрения обращений потребителей»

ЛИСТОК
КЛЮЧЕВЫХ ДАННЫХ О ПОТЕНЦИАЛЬНОМ КРЕДИТЕ

Листок не заменяет собой кредитный договор

Внимательно изучите, прежде чем согласиться на кредит

Наименование финансово-кредитного учреждения (ФКУ)	
ФИО заявителя	
Валюта кредита	
Дата подготовки:	
Кем подготовлено (ФИО и должность)	

РАЗДЕЛ 1. Данные по кредиту		
1. Сумма кредита (сумма, которую Вы хотите получить)		
2. Номинальная процентная ставка	<i>(в процентном выражении)</i>	<i>(в абсолютном выражении за весь период кредита)</i>
3. Годовая эффективная процентная ставка		
4. Расходы по обслуживанию кредита, в том числе:		
4.1. комиссии и сборы ФКУ по видам <i>(указать все)</i>	<i>(в процентном выражении, если так указывается в кредитном договоре)</i>	<i>(в абсолютном выражении за весь период кредита)</i>

4.2. услуги третьих лиц (<i>страхование, нотариальное удостоверение и др., указать все</i>)	<i>(в абсолютном выражении за весь период кредита)</i>
4.3. другое (<i>указать все</i>)	<i>(в абсолютном выражении за весь период кредита)</i>
5. Срок кредита (кредитного договора)	
6. Частота выплат	<i>(ежемесячно, ежеквартально или др.)</i>
7. Сумма разового платежа	<i>(при аннуитетных платежах)</i>

Полная стоимость кредита = 1+2+4
общая сумма, которую Вы заплатите после всех платежей
(указывается в абсолютном выражении)

РАЗДЕЛ 2. Другие важные условия	
1. Неустойка за нарушение условий кредитного договора <i>(указать все)</i>	<i>(в процентном выражении или в твердой сумме)</i>
2. Неустойка за просроченный платеж применяется, если оплату произвели с опозданием на:	_____ дней
3. Обеспечение кредита	<i>(минимальные требования к предмету обеспечения, минимальная стоимость залога)</i>
4. Метод погашения кредита	<i>(аннуитет, дифференцированные платежи или др.)</i>

Информация, содержащаяся в разделах 1 и 2 настоящего листка, не является окончательной и может быть изменена в кредитном договоре.

РАЗДЕЛ 3. Ваши права как потенциального заемщика

1. Вы свободны в выборе ФКУ и финансовой услуги.
2. Вы вправе отказаться от подписания кредитного договора или иного договора, соглашения.

3. Вы вправе выбрать язык кредитного договора: государственный (кыргызский), официальный (русский) или иной по соглашению.

4. Вы вправе получить на руки проект кредитного договора со всеми прилагаемыми документами и в течение 1-3 дней обратиться за консультацией за пределами ФКУ.

5. Вы вправе получить исчерпывающую информацию и разъяснения об условиях и стоимости кредита, о платежах и порядке расчетов по кредиту (проценты, пени, штраф), о Ваших правах и обязанностях по кредитному договору, о рисках, последствиях и ответственности по нему, а также об иных неясных Вам вопросах об условиях кредита.

6. После подписания кредитного договора, но до момента фактического получения денежных средств Вы вправе безвозмездно отказаться от кредита.

Сотрудники ФКУ не вправе содействовать в получении кредита за вознаграждение.

Если у Вас имеются жалобы или предложения Вы можете позвонить по телефону [указать номер телефона ФКУ], либо отправить их по адресу [указать почтовый адрес ФКУ] или на электронный адрес [указать адрес электронной почты ФКУ].

ПРАВИЛЬНОСТЬ
И ДОСТОВЕРНОСТЬ
УДОСТОВЕРЕНА

Я ПОДТВЕРЖДАЮ
ПОЛУЧЕНИЕ ЛИСТКА

(ФИО и подпись
представителя ФКУ)

(ФИО и подпись потенциального
заёмщика)

Приложение 2
к Положению «О минимальных требованиях
к порядку предоставления финансовых услуг
и рассмотрению обращений потребителей»

ОТЧЕТ ОБ ОБРАЩЕНИЯХ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ

В _____ за _____ (указывается наименование ФКУ) (указывается отчетный квартал года)

	Общее количество поступивших обращений	из них по поводу:						Количество удовлетворенных обращений	Количество обращений, в удовлетворении которых отказано
		восстановления прав и законных интересов	вкладов	кредитов	платежных услуг (денежные переводы, платежные карты и др.)	качества услуг	другое		
г. Бишкек									
г. Ош									
Баткенская область									
Джалал-Абадская область									
Ошская область									
Нарынская область									

Иссык-Кульская область			
Таласская область			
Чуйская область			
Всего			

**Приложение 3
к Положению «О минимальных требованиях
к порядку предоставления финансовых услуг
и рассмотрения обращений потребителей»**

**Формуляр для проведения
специального мероприятия «Тайный потребитель»**

Показатели работы с потребителями	Да	Нет
Имеется ли в ФКУ информационный стенд или иной источник с необходимой информацией для потребителей?		
Внимательно ли выслушали сотрудники ФКУ Ваше обращение (как личное, так и дистанционное) касательно предоставляемых услуг и предлагаемых продуктов?		
Ознакомили ли Вас с интересующими условиями финансовых услуг и продуктов?		
Достаточно ли подробно и доступно разъяснили Вам условия предоставляемых услуг, а также ответили на уточняющие вопросы?		
Разъяснил ли Вам специалист права, обязанности и ответственность сторон по договору вклада, кредитному договору, договору о залоге и т.п.?		
В случае обращения за получением кредита заполнил ли кредитный специалист совместно с Вами «Листок с ключевыми данными»?		
В случае устного или письменного обращения с жалобой или заявлением, не было ли проблем с приемом на встречу или принятием их к рассмотрению?		
Имеется ли в ФКУ внутренняя процедура рассмотрения обращений потребителей, разъяснили ли Вам порядок обращения, были ли проблемы с обращением, в т.ч., по телефону или электронной почте? Имеется ли в ФКУ «Книга жалоб и предложений»?		
Почувствовали ли Вы доброжелательность, терпеливость, вежливость и обходительность со стороны персонала ФКУ?		
Удовлетворены ли Вы качеством обслуживания ФКУ в целом?		

КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
УЛУТТУК БАНК БАШКАРМАСЫ

ПРАВЛЕНИЕ
НАЦИОНАЛЬНОГО БАНКА
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

г.Бишкек, ул. Уметалиева, 101
от 29 июня 2015 года № 36/1

О размере учетной ставки Национального банка Кыргызской Республики

В соответствии со статьями 19 и 43 Закона «О Национальном банке Кыргызской Республики», Правление Национального банка Кыргызской Республики постановляет:

1. Установить учетную ставку Национального банка Кыргызской Республики в размере 9,50 процента годовых (без изменений).
2. Настоящее постановление вступает в действие с 30 июня 2015 года.
3. Экономическому управлению разместить информацию о размере учетной ставки на официальном веб-сайте Национального банка Кыргызской Республики в течение одного рабочего дня.
4. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя Председателя Национального банка Н. Жениша.

Председатель

Т. Абдыгулов